

Ja til
forsvar av
dagens
AFP

Avtalefestet pensjon

forsvarAFP.no

Leder av HMF, Rune Larsen

Innhold

HMF avd/klubb	5
HMS	2-3
Det store Pensjonsranet	4
Hvem villeder om pensjonsreformen	5
Ungdomsuttalelser om pensjon	
og AFP	6
Tjenestedirektivet	7
Innsynsretten lovfestet	8
Fatawabrodrerne	9-11
Takk for et hyggelig opphold	12
IUEC-representantenes besøk	13-15
Ett år på havet	16-17
Hva betyr makt nå	18
Rett fra sjaktebånn	19
Besøk hos Arbeidstilsynet i	
København heiskontroll i Danmark	20
Brannheiser	21
Nytt fra Heisbransjens	
Utdanningssenter (HBU)	22
VG 3 Heis – Kunnskapsløft?	23
En seier for fagbevegelsen?	24
Fra sjakta	25

Fagopplæringsplanen for heisfaget har vært en oppgave vi har jobbet med over en lengre periode. Dette har vært en bransjeoppgave, og vi har samarbeid med HLF ved utarbeidelsen av denne opplæringsplanen. Sammen leverte vi en fagopplæringsplan som fikk sin tilslutning fra Faglig råd for elektro-fag. Bransjen mente at fagopplæringen ikke kunne deles opp i moduler, noe bransjen mener er godt faglig begrunnet.

I skrivende stund får vi en overraskende tilbakemelding fra Utdanningsdirektoratet. Beskjeden er : «...om ikke dere selv deler fagopplæringen opp i minst to opplæringsmoduler, så gjør vi det ! ...» Fristen for ny fagopplæringsplan er 7. juni. Dette tolker vi som en rein provokasjon og som et overgrep. I tillegg til svært kort tidsfrist (litt over en uke på å gjøre omfattende endringer) etter å ha jobbet med denne fagopplæringsplanen over en lang periode. Dette «diktatet» fra Utdanningsdirektoratet kan jo ta piffen av folk ! Vi kan rett og slett ikke finne oss i slik behandling, og jobber nå i disse dager med dette.

Lokale forhandlinger er stort sett i gang i de fleste bedriftene, noe som minner oss om at vi går varmere tider i møte!

Styret avholdt en samling den 30. mai og 1. juni. Målsettingen var å diskutere oppgavene vi står foran. Fagopplæringsplanen var selvfølgelig et brennende tema og var prioritert. Faglig utvalg må også få stor plass, sammen med forholdene på byggeplassene, verneombudenes rolle og viktighet, pensjon / AFP, tjenestedirektivet, sosial dumping, velferdsstatens ivaretagelse, internasjonalt samarbeid osv.

Noen oppgaver og utfordringer håndterer vi innenfor vår fagforening, andre oppgaver går vi sammen med andre om. Alle oppgaver er viktige for den store helheten, som fagbevegelsens posisjon i samfunnet. Vår oppgave er også å bidra til å forme samfunnet som et rettferdig og godt samfunn, og dette handler om engasjement fra oss alle. Dette betyr selvfølgelig at styret har mange saker å ta tak i, både innenfor eget fag og forening, men også sammen med andre.

Dag 2 av samlingen gikk med på gjennomgang av kommende jubileumsbok med forfatteren av boka, Jørn Magdal. Jørn la fram en summering av sin oppfatning av det materialet han har jobbet ut fra, og resultatet av boka. Jubileumsboka lanseres på Two Dogs i Oslo den 26. juni. Vi gleder oss til lanseringen, og gleder oss til å gi ut boka. Vi håper mange vil fatte interesse for historia vår og håper alle våre yngre medlemmer med hjelp av denne boka også får en bred kunnskap om vår forening, posisjon og målsetting.

Styret har sluttført saken om pensjon, Vital og denne prosessen som har lagt beslag på enormt med tid og ressurser for HMF. Styret anser med denne siste behandling av saken på styremøte at vi er ferdig med denne. Styret tar lærdom av den prosess vi har vært igjennom i forbindelse med denne saken. Vi har med dette endelig satt et punktum for denne saken med Vital og pensjon.

Ha mange fine sommerdager, – nyt dem!

HEISMONTØREN

Redaktør: Geir Løkke

I redaksjonen: Tor Erik Lundberg

Forsidebilde: Geir Løkke

Nr. 2–juni 2007

Redaksjonell adresse:
HEISMONTØREN
Schweigaards gate 34 f, oppgang 2
0191 Oslo
Telefon: 22 17 45 50
Telefax: 22 17 45 53
E-post: heis@heis.no

Årgang 39

Layout og foto: Redaksjonen
Ettertrykk anbefales når kilde er angitt.
Sats og trykktjeneste: GAN Grafisk AS
Opplag: 1100
Redaksjonen er avsluttet 25. juni 2007
Neste nummer: september 2007
Neste deadline: 1. september 2007

Godt oppmøte tross lange avstander.

Nord-Norge

Rune Larsen

Fredag 8. juni ble det avholdt årsmøte i avdeling Nord. Tromsø var vertskapsby. Mulig de forbereder seg til OL? Det er endel organisering og planlegging som ligger bak et årsmøte i nord, mange er spredt i en stor landsdel. Dette forhindret ikke et nesten fulltallig oppmøte, lange reiseavstander tiltross. Slike samlinger er viktig og gir mulighet til mange å utveksler erfaringer og meninger. Det fører også foreninga og dens medlemmer framover. Skolering og HMF-skolen var et viktig tema, og HMFs studieutvalg får nå oversendt et forslag fra Nord om å legge til rette for slik aktivitet her.

Utover dette hadde dagsorden innehold som; siste landsråd, årsmøte, organisering av møtevirksomhet for avdeling nord for økt aktivitet, forsikringsordninger og lag til den kommende Heiscup'en i Oslo høsten 2007.

Videre dette ble det informert om dagsaktuelle saker fra HMF sentralt, som jubileumsboka, fagligutvalgsarbeid, HMF-skolen, HBU/OPPHEI, fagopplæringsplan for å bli heismontør, utenlandsk arbeidskraft, tjenestedirektivet, pensjon og AFP.

Leder for avdeling nord Norge Jan Wahlgren til venstre og sekretær Ken T Dille til høyre.

Mange aktive og bra debatter og meninger.

Sosial aktivitet ble det på kvelden, og det er de fleste svært enige om at det er vel så viktig!

Reberklubben

Jan Refsnes

I skrivende stund har nettopp de lokale forhandlingene startet og det er ikke til å stikke under en stol at det er store forventninger til lønsspørsmålet i dette lokale oppgjøret. I og med at deadline for dette innlegget er 1.juni har vi ingenting at melde så langt, så den som lever får se. Det betyr jo at det blir litt mer plass til viktigere saker som vi er nødt til å fortsatt ha fokus

på; AFP, Tjenestedirektivet og klima. Nå har AFP stått i fokus en stund, og det var til dels gode gjennomføringer av streiken der disse blei holdt. Derfor tar jeg meg den friheten og lar dette bli Reberklubbens innlegg for denne gang (se Jan sitt innlegg side 7).

Thyssenklubben

Vidar Holm

Thyssen Krupp Elevator har fortsatt mer enn fulle ordrebøker, og bedriftens søken etter flere heismontører har så langt ført lite med seg. Dog vokser vi. Det er ansatt nye lærlinger og hjelpearbeidere i Oslo, Stavanger og Trondheim. Klubbleder har en oppgave med å presentere de nye for HMF og alle medlemsfordeler. Men uansett ønskes alle velkommen.

Strukturen i bedriftsledelsen er noe forandret, og det ryktes i disse dager at et direktørskifte i Oslo kan være rett om hjørnet. Tidligere daglig leder, Robert Ellingsen, har sluttet i bedriften.

I likhet med alle år undertegnede kan huske synges det nå på melodien «Alt var mye bedre under krigen» (hmm... i et tyskeid firma? (red. anm.)), og det har i likhet med alle år undertegnede kan huske, ingenting med lokale forhandlinger å gjøre.

Klubben har reist ganske ambisiøse krav til de lokale forhandlingene denne gangen. Dette har sammenheng med fjoråret, hvor et dårlig oppgjør førte oss ned på lønnstatistikkene i faget. Fra å være blant de bedre betalte, er vi plutselig blant de aller dårligste. Dette er dårlig politikk når ordrebøkene svulmer og man ønsker flere folk. Klubben ser med spenning frem mot forhandlingene utover sommeren.

Dette leses vel på en tid det passer å ønske dere alle en RIKTIG STRÅLENDE SOMMER!

Stinn brakke. Et 50-talls heismontører, journalister, fagforeningsfolk og andre interesserte hadde møtt opp.

«Coffe-table-book» for proletarar

Tekst: Guri Kulås – Klassekampen

På puben Two Dogs i Oslo kan det kan gå heitt for seg. Diverre ikkje alltid på same vis som i går. Her var heile kjendisgalleriet til den radikale fagrørsla samla – til boklansering.

Historikar Jørn Magdahl har skrive «Meningsløst god – heismontørenes fagforening 1981 – 2005» (Gyldendal Akademisk). Den nær 450-siders rikt illustrerte boka er faktisk det tredje bindet av heismontørane si historie. At fagforeningar skriv så grundig historie, er ikkje kvardagskost. Det er i alle fall ikkje vanleg at ei rad journalistar kjem for å dekkja utgjevinga. Men så er Heismontørenes Fagforening ei relativt uvanleg fagforening. Dei nyttar historiebøkene sine aktivt i studiearbeid i foreininga.

Det er få yrkesgrupper det finst så mange førestillingar om som heismontørane. Mest utbreidd er kanskje at dei «alltid streikar».

For å få det ut av verda med ein gong, kunne Magdahl i går fortelja at av dei 25 åra han har skrive om, har Heismontørane vore i streik i elleve månader.

– Av dei har 320 dagar vore tariffstreikar, som har vore viktige for heile fagrørsla. Løna slåst dei om mellom dei store oppgjera.

Resultatorientert

Det Heismontørane har streika for, er te- nestepensjon, retten til å dela arbeid og at dei alle skal ha ein lik overeinskomst.

I fem og ein halv månad streika dei mot sosial dumping. Ein streik som til slutt vart stoppa av regjeringa. Ei avgjerd som ILO seinare har kritisert for å vera feil bruk av tvungen voldgift.

– Heismontørenes Fagforening er den sterkaste, mest spanande og mest resultatorienterte fagforeninga i Noreg, slo ein entusiastisk forfattar fast.

– Det har aldri vore noko krav å vera upartisk i arbeidshistoria, berre ein driv kjeldekritikk, fortel Jørn Magdahl til Klassekampen.

– Men eg har måtta passa meg for ikkje å romantisera for mykje, for eg meiner faktisk det er svært mykje å skriva heim om, seier Magdahl, som har vore leiar i Raud Valallianse og framleis er aktiv kommunepolitikar for Rødt på Nøtterøy.

Fagidentitet

Jørn Magdahl er ikkje åleine om å erkjenne styrken til Heismontørane, jamvel om han ser noko meir positivt på den enn ein del andre. Tittelen på boka er frå eit drygt 20 år gammalt sitat av Lars Christian Berge – visead- ministrerende direktør i NHO: «Heiso- verenskomsten er meningsløst god på nesten alle punkter.»

Direktøren stod enno bak utsegna, men ville ikkje vera med å skapa blest om bokutgjevinga ved å vera tilstades i går. Heismontørane hadde han enno langt opp i halsen, fekk vi referert på presse-

konferansen i går. Den same kjensla er det også folk i fagrørsla som har hatt.

Kvifor har nettopp heismontørane vorte så sterke?

Jørn Magdahl peika på viljen til å byggja ein fagidentitet. Andre historikarar har jamført heismontørane med profesjonsstudium.

Å leggja vekt på det faglege har i fagrørsla vorte sett på som konservativ bagasje frå handverkartida. Men jamfør Magdahl har heismontørane omskapt fagidentitet til styrke i kampen.

– Dei har insistert på at utdanninga skal omfatta heile faget. Dei har arbeidd for lengre læretid, dei har bytta lønnsvekst mot etterutdanning. Dei var tidleg ute med å prioritera å setja seg inn i teknologiske nyvinningar, dei har sett framover og endra seg heile tida.

– Det har vore avgjerande at dei har hatt ei nasjonal forening med ein samla overeinskomst, og at dei ikkje berre har vore montører i ulike selskap. Dette har langt frå vore sjølvsagt, men tvert om sterkt motarbeidd i eit LO med ynske om foreiningslause storforbund.

På spørsmål om kva som er det mest særmerkte med Heismontørenes fagforening, svarer Magdahl nettopp evna til å halda ut.

– Heismontørane har kjempa kontinu- erleg i over 30 år, dei har oppdrege nye

generasjonar og dei har greidd å halda trykket oppe på 2000-talet.

AKP

Magdahl fortel at det skjedde eit skifte i foreininga på midten av 1970-talet. Frå å vera ei meningsradikal foreining vart Heismontørenes fagforening ei aktiv kampforeining, med sterke leiarpilarar som Terje Skog.

– Det finst mange markante personlegdommar i Heismontørenes fagforening, som Skog og Per Arne Salo.

– *Kampforeininga vart utvikla medan AKP var på sitt sterkaste og fleire av leiara kom frå partiet. Kva plass har AKP i historia til Heismontørenes fagforening?*

– Det har aldri vore meir enn fem AKP-arar samstundes i foreininga, men det var i AKP at dei lærte politikk. Det tok likevel ikkje mange år før dei hadde ein langt meir utvikla faglegpolitikk enn AKP. Som mange av dei fagleg-politiske AKP-medlemmane, gjekk dei fleste ut av partiet på byrjinga av 1990-talet. Det som vart att, var banda til ein del intellektuelle, som dei har halde på og som dei har nytta i skulering og i andre samanhengar.

Magdahl understrekar at det finst radikale tillitsvalde i mange fagforeningar, men at desse ofte handlar på vegne av medlemmane. Heismontørane skil seg ut med mange aktivistar. Trass betre råd enn mange andre foreiningar har dei også vore nøye på at dei ikkje har hatt nokon tillitsvalde på heiltid. Alle har arbeid.

Lærebok

– For å ta munnen litt full trur eg dette kan bli ei studiebok for unge, radikale fagforeiningsfolk i åra framover, sa Jørn Magdahl under lanseringa.

– *Korleis har du balansert dette ynsket opp mot å skriva historie?*

– Eg har tillate meg å lata mine vurderingar bli tydelegare utover i boka. Særleg i dei to siste kapitla. Samstundes trur eg folk utanfrå vil kunne ha størst interesse av nett desse kapitla, seier Magdahl. – For her set eg Heismontørane inn i ein større samanheng: Eg jamfører dei med heismontørar i andre land, eg ser på det politiske grunnlaget for arbeidet deira og eg plasserer dei i den nye fagopposisjonen mellom anna, fortel Magdahl.

Hvem villeder om pensjonsreformen?

Tekst: Ola Larsen, Sekretær i Verkstedklubben ved Aker Kværner Verdal

Temakonferansen om pensjonsreformen i regi av LO i Nord-Trøndelag førte til overskriften «Aamdal driver pensjonsvilledning» i TA. Bjarne Håkon Hanssen prøvde å tilbakevise at pensjonstapet for vårt medlem Tor Olav Bjerkan ville bli 42.000 kroner årlig resten av livet.

Han hevdet at Aamdal har brukt et annet tallgrunnlag for beregning av pensjon enn hva Hanssen og hans fagfolk hadde regnet på, og slik villedet statsråden. Dette er ikke tilfellet. Tor Olav Bjerkan er ikke et tenkt tilfelle, men faktisk det grunnlaget som NAV har regnet ut for hans pensjon. Det var dette VG forela Bjarne Håkon Hanssen. Når statsråden så presenterer en sammenligning som ikke er i samsvar med det faktiske eksempelet til Bjerkan, er det Hanssen som villeder, ikke Stein Aamdal.

Det kom en nyhet på møtet. AFP-tillegget ble anslått til 38.000 kroner pr år i 15 år! Hvor kommer dette tal-

let fra? Er det en prøveballong for å se hva vi er villige til å redusere vår årlige pensjon med? Og hva om vi lever lengre enn 21 år etter 62 år? Det hadde LOs Eystein Gjelsvik svar på: De eldste minstepensjonistene i dag har så god pensjon at de ikke rekker å bruke den opp! Dette er en nedrakking på dagens minstepensjonister som vi ikke venter å høre fra LO. Eystein Gjelsviks «systematiske» og detaljerte gjennomgang av overdrivelser i Aksjon forsvar AFPs framstilling munnet ut i at «dere kan jo bruke kommende lønnsoppgjør til å forbedre ordningen». Jo takk, men det har vi allerede gjort! Vi har brukt flere tariffoppgjør på å få til AFP. Vi har til og med streiket for dette. Vi har med andre ord betalt for den. Den er vår.

Pensjonsreformen er en omfordeling av verdier fra oss som har hatt et slitsomt fysisk arbeidsliv og som ikke makter å stå i arbeid til 67 år til høytlønte som har hatt lett arbeid og er ved god helse. Vi som gjennom et langt arbeidsliv har

bygget olje- og gass-installasjonene på sokkelen synes det er bittært at ikke vi skal få noe igjen for å ha brukt opp helsen i denne industrien som har så stor betydning for landet vårt.

Disse installasjonene skal nå brukes som «pensjonsautomater» for de av oss som får de høyeste pensjonene, lever lengst og ikke har slitt ut kroppen gjennom langvarig belastende fysisk arbeid. Vi blir fratatt det vi har forhandlet fram og streiket for som en rett for mange arbeidstakere, og vi fratras muligheten til å gå av på en verdig måte. Og det av de partiene vi har stemt fram til regjeringsmakt.

Folk må nå sette seg inn i hva pensjonsreformen vil bety for dem, hvis de går av med AFP. For mer info, klikk deg inn på aksjonens nettside: www.forsvarafp.no

Det store Pensjonsranet

Tekst: Vidar Holm

Aksjonsdagen 9. mai ble et strålende arrangement med mer enn 50.000 i politisk streik og 8.000 mennesker i gatene i Oslo, Trondheim og Stavanger. Men dette er bortkastet hvis vi ikke fortsetter og sørger for enda mer oppmerksomhet rundt tidenes angrep på Velferdsstaten Norge. Massiv folkeopplysning er fortsatt den viktigste oppgaven for fagbevegelsen.

En reform til fordel for alle?

Det er en selvmotsigelse når pølse-Hansen og statsministeren markedsfører reformen sin med påstand om at alle som tjener mindre enn en halv million kommer bedre ut av reformen, samtidig som den gjennomføres for å senke pensjonsutgiftene med 20 %. Tryller man, eller er det noe annet rart bak tallene?

Man skal vel være litt forsiktig med å beskyldte landets aller øverste tillitsvalgte for bevisst å fare med løgn. Like-så skal man sikkert tenke seg om et par ganger før man erklærer dem mindre begavet. Våre folkevalgte håndtering av pensjonsreformen så langt gjør det allikevel fristende å beskyldte et samlet storting for minst en av påstandene.

Alle som tjener mindre enn den halve millionen kommer bedre ut av pensjonsreformen, men bare under noen viktige

forutsetninger. Først og fremst må du være veldig nær å tjene like mye som dine tyve beste år i alle år du jobber, i hvert fall ikke mindre enn 90 % av toplønna. Minst like viktig er det at du orker å stå i jobb til DIN generasjons pensjonsalder, som slett ikke trenger å være 67 år. Med levealdersjusteringen er sannsynligheten for at dag-ens 20-åringer ikke kan gå av før de er 70 år veldig stor. Noen vil vel hevde at dette ikke er helt sant, man kan gå av som 62- eller 65-åring også i 2050. Ja, men ikke uten å bli straffet økonomisk – og da straffet hardt. Pensjonsreformen er nemlig en ren spareordning. Pensjonen din er lik 1.35 % av alt du har tjent gjennom livet, fordelt på antall år du er pensjonist. Så går du av før blir det en mindre pott, som skal fordeles på flere år. Det tas på ingen måte hensyn til at forskjellige yrkesgrupper har forskjellig levetid etter oppnådd pensjonsalder, selv om det finnes en god del dokumentasjon på at klaseskillene i Norge også gjelder innen helse og levealder. Folk fra de hardeste og dårligst betalte yrkene dør tidligere enn folk fra godt betalte og mindre fysiske yrker. I praksis betyr dette at industriarbeideren og vaskehjelpa skal subsidiere pensjonen til presten og statssekretæren, for å si det sånn.

Halv lønnsvekst

Et annet virkemiddel for å spare pensjonspenger for staten er det de kaller halv indeksering. Helt utrolig at en regjering innsatt av arbeiderbevegelsen får seg til å foreslå å argumentere for at pensjonistene bare skal ha halv real-lønnsutvikling. Alle i Norge skal bli rike-re de neste årene, også pensjonistene.

Men pensjonistene skal bare bli halvparten så mye rikere enn folk i arbeid. I virkelighetens verden kan dette føre til at en pensjonist blir minstepensjonist i løpet av pensjonisttilværelsen.

AFP og tidligpensjon

Aller verst er nok allikevel innføringen av tidligpensjon for alle, som fremstilles som det mest sosiale tiltaket i den nye ordningen. I dag er AFP en avtale mellom staten, LO og NHO, og forbeholdt fagorganiserte med tariffavtale. Pensjonsreformen vil åpne for at alle slitne arbeidstakere skal kunne gå av ved 62 år, men uten en økonomisk sikring. Tjener du i snitt lavere enn 263.000 i 40 år (dette gjelder mange norske arbeidstakere, særlig kvinner) oppnår du ikke en stor nok pensjonspott til å gå av tidlig.

Om du er blant de som tjener nok, må du huske at avkortningen er ekstrem. Tabeller viser at tapet ligger på mellom 30-50.000 kroner hvert eneste år (og de tabellene er snille).

Ta ikke denne artikkelen for noe annet enn det den er, en meningsyttring fra en av HMF's tillitsvalgte. Gå på nettet og leit etter dokumentasjon selv. En veldig bra adresse å starte på er www.forsvarafp.no. Det finnes til og med muligheter til å laste ned hele stortingsmelding nummer 5.

Kanskje det aller beste du kan gjøre er å få din klubb eller avdeling til å arrangere noen konfrontasjonsmøter, hvor politikerne kan få presentere reformen sin og alle dens fantastiske sider.

Folkeopplysning er den eneste veien ut av den pensjons-krisa den rød-grønne regjeringa, innsatt ene og alene ved hjelp av fagbevegelsen, har ført oss ut i. Skal vi reversere dette grove folke-
ranet må vi ha mange folk med oss.

Fagbevegelsen er sannsynligvis den eneste politiske krafta i stand til å gjøre en forskjell.

Siden forrige nummeret av Heismontøren har følgende tatt prøven:

Daniel Thomassen 29. mars HK-Service Bergen

Vi ønsker Daniel velkommen i heismontørenes rekker.

Ungdomsuttalelse om pensjon og AFP

Tekst: Ungdomsutvalget i EL & IT
Forbundet sentralt

Den nye pensjonsreformen er et ran og en gavepakke til høyresiden i politikken! Ungdommen i EL & IT forbundet ser med løfta øyenbryn og oppgitthet på pensjonen politikerne vil gi en sliten sliter som velger eller tvinges til å gå av med AFP/pensjon ved 62 år.

Det er ikke tatt hensyn til sliterne som bygger og opprettholder landet. Det er heller ikke tatt hensyn til de som tar høyere utdanning eller går lenge på skole. Ungdommen i EL & IT stiller seg veldig undrende til at politikerne og LO mener at dette er en gavepakke til ungdommen. Her sitter de folkevalgte, som får en pensjon som vi arbeidsfolk kan drømme om, og blir enige om å drive rovdrift på sliterne. Med støtte fra LO kan politikerne være mer kåte på å etablere private pensjonsavtaler og la finansnæringen få masse penger å rutte med, fremfor en god folkepensjon. Hadde det ikke vært bedre med en skatteøkning enn obligatorisk tjenestepensjon? Hvor er LOs ledelse? Sover de eller har de en kjempegod pensjonsavtale som ikke tåler dagens lys. Tror den er bedre enn oss sliterne/arbeiderne/medlemmene!

Etter dagens ordning vil en gjennomsnittslønn på 320 000 gitt deg ca. 180.000 i året resten av livet igjennom folketrygden dersom du går av ved 62 år. Samtidig for man opptjening for de årene man er AFP pensjonist. Etter 1/1 2010 får du bare 120 000. Et tap på ca. 60.000 resten av livet. Dette betyr at pensjonen blir redusert med over en tredjedel. Men tjener du i gjennomsnitt under 267 000 i gjennomsnitt over 43 år kan du ikke gå av med AFP. Dette er en straff for de som har de verste og tyngste jobbene. Er man en av sliterne som ikke orker å stå tiden ut blir man straffet med en vesentlig reduksjon. Ved fylte 67 år vil ikke sliterne få mye

Tidlig krøkes den som god AFP'r skal bli. August gjorde en god jobb med utdeling av forsvarAFP-flyers under streika i Trondheim 9. mai.

nytte av pensjonen sin når man statistisk sett ikke lever lenger enn mellom 71 og 75 år. Prester, dommere og advokater lever til ca 84 år og er vel ikke blant de som bygger landet med tungt fysisk arbeid og er dermed ikke akkurat sliterne i samfunnet.

Ingen AFP-avtale kommer til å bli så god at vi kommer så bra ut som ved dagens folkepensjon. Pensjonen skal heller ikke følge lønnsutviklingen, men derimot vær en todeling mellom lønns og prisvekst, noe som vil gi en lavere pensjonslønnsutvikling. Etter mange års kamp fikk man i 2002 til at pensjonene skulle følge lønnsutviklingen. Nå blir den revet vekk fra 2010. Dette er en nedtrapping av folkepensjonen og et ledd i privatisering av pensjonen, samt nedbygging av offentlig sektor som har en god pensjonsavtale i staten. Hadde man laget et rettferdig pensjonssystem ville man gjenspeilet realitetene i samfunnet heller enn å tvinge sliterne til å jobbe til dem stupet.

Man har heller ikke stimulert ungdommen til å ta høyere utdanning, da

man taper på dette. Man ber også om at lønnsglidningen må få en brattere kurve for ikke å tape pensjon. Ergo; høyere lønnskrav fremover, desto høyere rente! Hadde man i det minste kommet med en besteårsregel (f.eks 30-35 år) i stedet for at alle årene gjelder, samt ellers samme vilkår som dagens ordning, og bytt ut OTP'n med mer grunnskatt.

Ungdommen kan heller akseptere mer skatt enn et ran av pensjonen. Hadde media brukt like mye energi i denne saken som i Valla/Yssen saken, ville nok det ha hatt stor politisk påvirkning. Når pensjonen ble vedtatt i 1967 var vi et av de fattigste industrilandene i Vest-Europa. Nå er vi et av de rikeste per innbygger og har ikke råd til en god og rettferdig pensjon!

Ungdommen lurar også på hvilken lønn man skal leve av hvis man blir ufør. Det blir vel ikke noe bedre etter dette ranet (Pensjonsreformen) som de folkevalgte er blitt enig om allerede.

BEHOLD DAGENS PENSJONS-ORDNING!!!

Tjenestedirektivet – et omstridt direktiv

Tekst: Jan Refsnes

Tjenestedirektivet har blitt det mest omstridte direktivet i EUs historie. Sjelden har EU-kommisjonen tydeligere vist i hvilken politisk retning de er på vei; markedsliberalisme, der det legges til rette for at sosial dumping blir den virkeligheten arbeidsfolk over hele Europa daglig må forholde seg til.

Norge har blitt et rikt land fordi vi er ekstremt privilegert. Vi har olje, fisk, vann, kull, gass osv. Men at disse gode-ene skulle fordeles blant folket var ingen selvfølge. Det er en langvarig makt-kamp som har gjort landet vårt til en velferdsstat med en jevn inntektsfor-deling og utbygd velferdstilbud sam-menliknet med de fleste land i verden. Grunnsteinen for denne utviklingen er nettopp solidariteten mellom arbeids-folk og en sterk fagbevegelse. I stedet for å bli overlatt til nådeløs konkur-ranse på arbeidsmarkedet, der hver enkel konkurrer om arbeid ved å tilby arbeidskrafta si litt billigere enn de an-dre, har arbeidsfolk slått seg sammen for å oppheve denne konkurransen. Med landsdekkende tariffavtaler og krav om arbeid til alle, har det blitt mul-ig å heve velstandsnivået for det store folkeflertallet.

Det er denne samfunnsmodellen tje-nestedirektivet utfordrer. Ved å legge til rette for hardere konkurranse på arbeidsmarkedet, med mer grense-

kryssende handel med tjeneste i et område med enorme lønsforskjeller, kan grunnlaget for velferdssamfunnet bli slitt vekk og over hundre års kamp for utjamning og sosial velferd settes årtier tilbake.

Fritz Bolkestein, tidligere EU-kommis-sær og «Far» til tjenestedirektivet sa selv med få ord hvordan hans tanker om hvordan direktivet skal virke da han roser seg selv med hvor billige polske rørleggere og elektrikerer var, som han brukte på sommerhuset sitt i Frankrike. Som svar stengte elektrikerne strømmen til huset hans.

Nå handler tjenestedirektivet ikke bare om sosial dumping. Direktivet er ett såkalt dynamisk direktiv. Det vil si at virkeområde ikke er fastlagt selv om det er vedtatt. For hvert 3. år skal kommisjonen utarbeide en rapport og vurdere om formålet med det blir opp-nådd godt nok. Dersom kommisjonen mener at konkurranser med tjenester ikke fungerer tilfredstillende kan di-rektivet utvides med nye områder el-ler endres.

Ett forvarsel på dette var da kommi-sjonen den 26.april 2006 sendte ut en melding om **«sosiale tjenester av allmenn interesse»** som fastslår at en-hver aktivitet som innebærer å levere varer og tjenester til ett marked er en økonomisk aktivitet uansett om selska-pet er offentlig eller privat, og uansett

hvordan det får inntektene sine. Det gjelder også om de som nyter godt av tjenestene ikke selv betaler for dem. Dette fører til at **«nesten alle tjenes-ter på det sosiale området kan reg-nes som økonomiske aktiviteter»** i følge EU-kommisjonen.

Juli samme år vedtok også EU-rå-det at energiforsyning, vannforsy-ning, post og utdanning løpende skal vurderes opp imot tjenestedirektivet. Regler som hindrer konkurransen om å yte tjenester på tvers av grenser skal vekk. Det vil si i klartekst at de land som godtar tjenestedirektivet også sier nei til selv å utforme sin selvstendige na-sjonale politikk, en politikk som Norge i dag gjennomfører med demokratiske folkevalgte organer.

Den Greske Filosofen Aristoteles, som levde 250-300 f. Kr, sa allerede den gang at kjennetegnet ved en god stat er at den står på egne ben, uavhengig av andre stater. Videre understreker han at statsstyret ikke er en oppgave for eksperter, men for alle frie borgere, som nettopp gjennom sin ulikhet, sine varierte interesser og sine ulike akti-viteter til sammen representerer en mangfoldig sammensatt erfaring. Derfor; med dette som utgangspunkt blir det naturlig å si nei til ett tjenes-tedirektiv der domstoler og juss skal overta for det som naturlig er de folke-valgtes oppgave.

Skifte av medlem i Kontrollrådet for heis

Tor Sundby takker for seg som EL&IT/HMF representant i *Kontrollrådet for heis*, og nytt medlem blir Kari-Anne Bye Aarup, med Rune Larsen som hennes vara.

Kari-Anne kjenner de fleste fra Utdanningssenteret, og Rune Larsen burde ikke være ukjent for de fleste. Tor Sundby fortsetter som foreningens representant i styret for *Norsk Heiskontroll*, og vil dermed fortsatt ha en sterk tilknytting til foreningen, også i sin pensjonisttilværelse.

Innsynsretten lovfestet

Tekst: Hermann Möhring,
Magasinet for fagorganiserte

Flertallet i Stortingets arbeids- og sosialkomité vil gi de tillitsvalgte lovfestet rett til innsyn i lønns- og arbeidsvilkår som gjelder bedriftens oppdragstakere og underentreprenører. Og de skal få lov til å benytte seg av rådgivere, sier saksordfører Per Rune Henriksen (Ap).

6. juni la arbeids- og sosialkomiteen fram sin innstilling til endringer i arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven, da særlig:

- de tillitsvalgtes innsynsrett i de ansattes lønns- og arbeidsvilkår hos oppdragstakere og underentreprenører som er underlagt allmenngjøringsforskriften
- oppdragsgivernessolidaransvar ved manglende lønnsutbetaling hos underleverandører (såkalt påseer-ansvar)
- forslaget om innstramming av reglene for innleie av arbeidskraft mellom produksjonsbedrifter
- obligatorisk godkjenningsordning av bemanningsbedrifter

Odelstingsproposisjonen ble behandlet og vedtatt i 7.juni. Innsynsretten gjelder allmenngjort område, altså byggebransjen, petrokjemiske landanlegg innen VO og Lands-overenskomsten.

Fellesforbundet ble hørt

Mest omstridt under behandlingen var innsynsretten til de tillitsvalgte. Så sent som under komitéhøringen 15. mai argumenterte NHO sterkt imot, men flertallet i komiteen innstiller altså på at de tillitsvalgte skal få lovfestet innsynsrett i lønns- og arbeidsvilkår i bedrifter som er underlagt allmenngjøringsforskriften – som for eksempel byggefirmaer over hele landet og verkstedbedrifter på syv petrokjemiske landanlegg.

Flertallet i komiteen ønsker at denne retten lovfestes, men at de tillitsvalgte gis taushetsplikt. Opplysningene skal kun gis til Arbeids- eller Petroleums-tilsynet. Fellesforbundet og LO mente at denne taushetsplikten sørget for at

innsynsretten nærmest ble ubrukelig. De krevde derfor at de tillitsvalgte også skal kunne gi opplysningene til sitt forbund. Det fikk de gjennomslag for.

Ja til rådgivere

Saksordfører Per Rune Hendriksen fra Arbeiderpartiet forteller at flertallet går inn for at de tillitsvalgte skal kunne benytte seg av rådgivere. Begrunnelsen er at tillitsvalgte kan ha behov for bistand når de skal vurdere om for eksempel en utenlandsk arbeidsavtale er i samsvar med den allmenngjorte tariffavtalen eller ikke.

– Rådgiverne er imidlertid underlagt taushetsplikt, påpeker Henriksen. I forskriften til lov vil det bli nærmere forklart hva som menes med bruk av rådgivere og hvordan taushetsplikten kommer til å se ut.

Utvider arbeidsgiveransvaret

Per Rune Henriksen var godt fornøyd med innstillingen.

– Dette blir kjempegreie. Bruk av rådgivere er en god løsning, sa han entusiastisk.

– Jeg er også fornøyd med at vi utvider arbeidsgiveransvaret etter allmenngjøringsloven. Den forplikter oppdragsgivere i større grad enn i dag til å kontrollere at oppdragstakere følger allmenngjøringsforskriften. Samtidig har vi ikke lukket døra for et eventuelt solidaransvar før lønn hvis det skulle vise seg å være nødvendig, fortsetter Henriksen.

Solidaransvar på vent?

Komiteen mener at det, på det nåværende tidspunktet, vil føre for langt å innføre et solidaransvar for lønnsutbetalinger. Solidaransvar betyr at en oppdragsgiver er ansvarlig for lønnsutbetalingene hvis ansatte hos underleverandører ikke får utbetalt den lønna de har krav på etter allmenngjøringsforskriften.

Departementets innvending: «Et solidaransvar vil være et svært inngripende tiltak som kan komme til å påføre virksomhetene betydelige økonomiske og

administrative byrder. Spesielt vil det kunne ramme små og mellomstore bedrifter.»

Kontrollordning for vikarbyråer

Arbeids- og Sosialdepartementet luftet i høringsnotatet tanken om det bør innføres en obligatorisk godkjennings- og kontrollordning for vikarbyråer/bemanningsforetak. Bakgrunnen var et ønske om å få bedre oversikt over aktørene i utleiebransjen og bedre mulighet til å «kontrollere at lovpålagte forpliktelser til staten etterleves». Med andre ord: at skatter og avgifter innbetales og at arbeids- og oppholdstillatelse for utenlandske arbeidstakere er i orden.

Økonomiske krav

Flertallet i arbeids- og sosialkomiteen går inn for en slik godkjennings- og kontrollordning for bemanningsforetak. Utover rene registreringskrav bør det også stilles økonomiske og organisatoriske krav til virksomheter som driver med utleie av arbeidskraft.

Strammere innleieregler

Det har vært en betydelig økning av innleie av arbeidskraft fra de EU-landene til norske bedrifter. Samtidig har også antall useriøse aktører gått opp. Derfor ble det foreslått å stramme inn reglene for når innleie fra produksjonsbedrifter krever avtale mellom arbeidsgiver og de ansatte og deres tillitsvalgte.

Flertallet i komiteen mener at inn- og utleie av arbeidskraft mellom produksjonsbedrifter er underlagt et langt mer liberalt regelverk enn innleie fra vikarbyråer. Det gjør det lett å utnytte og omgå de langt mer restriktive innleiebestemmelsene fra vikarbyråer. Resultatet er blitt et økende antall tilfeller av sosial dumping i forbindelse med arbeidsleie.

Dokumentasjonsplikt

Arbeidsgiverne pålegges derfor en dokumentasjonsplikt. Den vil gi tillitsvalgte mulighet til innsyn i og kontroll med at det dreier seg om lovlig innleie fra en produksjonsbedrift.

Fatwabrødrene

Tekst: Inger Anne Olsen
A-Magasinet

SJEIK YUSUF AL-QARADAWI serveres te og dadler, så han kan komme til hektene. Den 81 år gamle mannen har snakket lenge. Han har nettopp åpnet tiårsjubileet for Det europeiske fatwarådet, og forutsagt menneskehetens endelikt. Mens han drikker te og spiser de tre fore-skrevne dadlene, står sjeikene i kø for å kysse ham.

Fatwarådets norske medlem, sjeik Me-hboob ur-Rehman, smiler og smiler. Så dekker han Qaradawis panne med kyss.

Fatwarådet

I Norge er Qaradawi blitt kalt farligere enn Osama bin Laden, fordi Qaradawi er i stand til å mobilisere millioner i løpet av noen timer. USA nekter ham innreise, Schengen likeså. Men i Det europeiske rådet for fatwa og forskning er han grunnlegger, leder og den sterke mann.

En gang i året møtes fatwarådet for å diskutere forskningsresultater og vedta fatwaer for Europas muslimer. Årets møte er i Sarajevo. A-magasinet's fotograf og journalist har fått lov til å følge hele møtet, som første journalister i løpet av rådets ti-årige historie. En fatwa er ikke et synonym for dødsdom, slik mange i Vesten har trodd siden 1989. Da befalte en iransk fatwa død over forfatteren Salman Rushdie. En fatwa er svar på et spørsmål. Det kan stilles av enkeltpersoner, grupper eller institusjoner. Det kan stilles av både muslimer og andre. Svaret – fatwaen – skal gis av en mufti, en rettslærd. Den som får svaret, kan følge det eller gi blaffen. Styrken til Det europeiske fatwarådet, er at det består av muftier som diskuterer i plenum, legger frem forskningsmateriale og diskuterer før de fatter en beslutning.

Verdens undergang

For noen minutter siden fortalte Qaradawi oss hvordan den vestlige sivilisasjon oppfordrer folk til å ha ulovlig sex. Ikke bare mellom ugifte kvinner og menn, men også mellom menn og menn! Mellom kvinner og kvinner!

– Hvis alle menn blir homofile og kvinnene blir lesbiske, vil det etter noen generasjoner ikke eksistere noen menneskehet lenger, sa Qaradawi, og knyttet nevene. – Dette er ikke bare imot islam, det er også imot kristendom og jødedom. Jeg oppfordrer alle tre religioner om å stå sammen mot dette!

Yusuf al-Qaradawi er superstjerne på den muslimske himmel. Formann i Den Internasjonale unionen for muslimske lærde (IUMS), snakker hver uke om «Sharia og livet» på Al-Jazeera, og er styreleder i IslamOnline. Den 81 år gamle mannen er ikke bare en sterk leder, han er også Klara Klok for muslimer over hele verden. Alle unntatt Israels jøder. Men han er opptatt av langt mer enn ulovlig seksualitet. Han minner om at jødene er bokenes folk, og at islam oppfordrer til forståelse for alle religioner. At man skal tenke på menneskehetens brorskap, ikke bare på islamsk brorskap, for det finnes bare én verden.

– Dialog er en plikt for muslimer, det er ikke et valg, sier Qaradawi. Men gjør et unntak: – De eneste vi ikke har hatt dialog med, er jødene i Israel, fordi vi mener de undertrykker muslimer.

Han minner om at da fatwarådet ble dannet i 1997, var det for å lære muslimer i Europa hvordan de skal leve sammen med andre. Og for at muslimer skulle ha en sjanse til å finne lærde som kan gi dem riktige svar. – Muslimene kan lett bli ofre for uvitende ledere, sier Qaradawi.

Sprenglærde

Så de fleste av de 33 medlemmene i Det europeiske fatwarådet er sprenglærde. Lovkyndige shariajurister, med både én og to doktorgrader bak seg. Fra universiteter som Sorbonne og Chicago, Cambridge og Glasgow. Og fra egyptiske Al-Azhar. De har nok å henge fingrene i. For dersom man er from nok, kan selv de mest dagligdagse ting by på problemer.

Spørsmål: «Hva sier islam om å farge håret svart?» Fatwa: «Det er tillatt. Men det er mislikt at eldre farger håret fordi de vil se yngre ut.»

Spørsmål: «Er det lov for en muslim å chatte på Internett i den hensikt å finne en ektefelle?» Fatwa: «Det er lov. I utgangspunktet er chatting det samme som vanlig prating bak en vegg. Men dette må ikke bli som lek.»

Åpningsseremonien er over, fatwarådet er samlet på Hotell Terme i utkanten av Sarajevo. Shariajuristene klemmer og kysser hverandre. Mange har ikke sett hverandre på et år, og gjensynsgleden er stor. Selve møtebordet er formet som en hestesko, dekket med felt i islams grønne farge. I fire dager diskuterer medlemmene, før en eneste liten fatwa avgis.

Syndig badedrakt

Temaet i år er integrering og statsborgerskap, første omgang av et tema de skal komme tilbake til i årevis.

– Den viktigste grunnen til at folk kommer fra øst til vest, er frihet. Vi må være så rettfærdige at vi innrømmer det, sier sjeik Mohamed Almansoori, fra Storbritannia og Emiratene. Men integrering kan være vanskelig, selv i det små:

Spørsmål: «Hvis man får øl eller vin i gave, kan man gi det videre til en kristen venn?» Fatwa: «Man skal ikke ta imot gaver som inneholder alkohol.»

De enkle, anonyme spørsmålene er som små speil. Til sammen forteller de mye om hva folk strever med i sine europeiske liv.

Spørsmål: «Jeg er en mann som jobber som svømmeinspektør. Dette vil si at jeg må kontrollere dem som svømmer, både jenter og gutter. Er dette tillatt?»

Den franske sjeiken Alarbi Al-Bishri har fått i oppdrag å legge frem forslag til en fatwa om dette problemet:

– Å redde mennesker er en god ting, men dette må gjøres på riktig måte. Å jobbe som svømmeinspektør krever å se på andres awrah (de områdene av kroppen man skal dekke til, red.anm.) og er dermed haram (forbudt for muslimer, red. anm.), sier Al-Bishri. Det fremtredende bosniske medlemmet er ikke enig:

– Skal vi bruke denne logikken, må vi stenge oss inne. For man ser awrah overalt, sier Mustafa Ceric, stormuftien av Sarajevo. Ahmed Jaballah fra Frankrike er enig:

– Det er noen som allerede har en slik jobb. Vi kan ikke be dem slutte å jobbe, men vi kan be dem lete til de finner bedre jobb.

Fatwa: «Det er best hvis svømmelæreren kan finne seg en ny jobb.»

Det norske medlemmet, Mehboob ur-Rehman, sier ingenting.

For å bli medlem av denne forsamlingen, må man i tillegg til akademisk tyngde også kunne flytende arabisk. For om rådet er europeisk, er språket arabisk. Man må også kunne vedta en fatwa i samsvar med omgivelsene man lever i. I utgangspunktet må man være bosatt i Europa, men dette kan fravikes for en viss andel av medlemmene.

Ingen kvinner

Man må ikke være en mann. Man kan også være kvinne.

Ikke alle medlemmene liker den tanken, og fatwarådet har det samme problemet som styrer i norske bedrifter: De er ikke i stand til å se kvalifiserte kvinner.

– Kvinner bør bli med så fort som mulig. Dere har jo denne kvinnen i Norge, sier stormufti Mustafa Ceric, og antyder norske Lena Larsen som en kandidat for rådet. Sjeik Abdullah Aljudai sier at rådet har forsøkt:

– Vi inviterte inn en kvinne som medlem, på prøve. Hun var fra Egypt. Men hun følte seg antagelig ikke komfortabel. Hun kom i hvert fall ikke flere ganger. Aljudai er en av rådets grunnleggere, og tidligere generalsekretær.

Moderate islamister

Forskere karakteriserer både Yusuf al-Qaradawi og resten av rådet som moderate islamister. Den norske islamforskeren Kari Vogt sier at det ikke finnes ekstremister i rådet, og selv om rådet baserer seg på tradisjonell, islamsk rettstenkning, representerer det en moderat islamisme. Mange av rådets avgjørelser er på linje

med hva Islamsk Råd i Norge (IRN) anbefaler. Et eksempel er skilsmisse, der Rådet i en fatwa sier at europeiske lands rett og rettsavgjørelser skal godkjennes. Kari Vogt mener flesteparten av medlemmene i IRN antagelig vil svare det samme.

Ikke alle i fatwarådet er like overbevist som Qaradawi om at homofile og lesbiske vil føre til jordens undergang. I plenum i rådets møte sier den franske sjeiken Ahmed Jaballah, med doktorgrad i islamologi fra Sorbonne, at homofili ikke er noe problem. For i Europa er det ingen som tvinges til å leve som homofile, og ingen tvinges heller til å vie dem som lever slik.

Han får støtte av britiske Aljudai.

– Jeg kan ikke gå mot folks valg, ta fra dem deres frihet eller være imot at de skal ha denne friheten. Jeg kan ikke si til folk at de må følge islam, sier Aljudai.

Sjeiker i skreddersøm

En sjeik kan bære sandaler, kaftan og turban. Han kan bære ettersittende linskjorte og Puma joggesko. Blådress og pensko. Han kan opptre med eller uten skjegg. Med eller uten hodeplagg. Mohamed Almansoori velger kaftan den ene dagen, men skreddersøm, designerbriller og hanskemyke sko den neste. Sjeik Hamza Al Sharif fra Mekka stiller til morgentrim i dongeri og tweedjakke, til bønn i gyllen kaftan og hvitt sjal og til møte i hvit kaftan med rødt palestinasjerf sirlig dandert over hodet.

Heller skole enn hijab

– Det største problemet, sier Qaradawi, – er disse muslimske lederne som er halvlærde, for de vet ikke at de er ignorante. De villeder folk.

For én ting har fatwarådet sagt: Utdannelse er viktig. Blir jenter nektet å bære hijab på skolen, skal de likevel fortsette utdannelsen. Å gå på skole er viktigere enn å bære hijab. Sier rådet i en tidligere fatwa.

Onsdag kommer med kjølig duskregn. Klokken er så vidt seks, og Sarajevo sover fremdeles. Men der kommer en håndfull shariajurister i rask marsj. Gjennom skogen og langs elven. Ni kilometer før frokost. En god muslim går ofte og langt. En rask dusj, en god frokost, og fatwarådet er klart for dagens møte.

Norges eneste medlem i rådet, sjeik Mehboob ur-Rehman, har vært med siden starten for ti år siden. Han er en vennlig og hardt arbeidende mann. Men blant de store sjeikene er han taus. Her har de fleste langt større faglig tyngde, og snakker bedre arabisk.

Den sterke mann

De egyptiske Muslimbrødrene dominerer møtet. Qaradawi selv har nære bånd til den tidvis forbudte egyptiske organisasjonen Muslimbrødrene, det samme har mange av de andre rådsmedlemmene.

Men noen opponerer mot Qaradawi. Tydeligst er stormuftien av Sarajevo, Mustafa Ceric. Også britisk-tunisisk Rashid Ghannoushi løfter stemmen mot lederen, det samme gjør Salah Sultan fra Ohio og Ahmed Jaballah fra Frankrike. Men foreløpig har Yusuf Al-Qaradawi full kontroll.

Han er den eneste i rådet som ikke vil svare på spørsmål fra A-magasinet. Ikke om Israel, ikke om homofili. Og enn så lenge blir han nok sittende som leder i rådet. For selv om rådet skal være europeisk, kommer pengene til driften fra øst. Bosniske Mustafa Ceric håper Europa snart kan overta som sponsor. Det vil gi rådet en helt annen mulighet til å konsentrere seg om europeiske temaer, og frihet til å velge en leder som bor i Europa. Ceric mener det er et problem at muslimer ikke er integrert med hverandre.

– Pakistanere ber med pakistanere, tyrkere med tyrkere. En av våre viktige oppgaver er å komme med veiledning til muslimene om hvordan de skal integrere seg med seg selv, og så integrere seg med samfunnet. Jaballah er en røslig og vennlig mann. Han forklarer at fatwarådet balanserer på en knivsegg. De kan ikke bare ta hensyn til hva som er korrekt ut fra skriften, men må også tenke på hva som kan bli akseptert og forstått, både eksternt og internt. En fatwa som ikke blir fulgt, har ingen hensikt.

Kritisk kone

En håndfull kvinner lytter trofast til de fleste diskusjonene. Noen studenter, tre medfølgende ektefeller. Qaradawis kone nummer to, Asma Ben Kada, balanserer inn på tynne hæler. Alltid i svart og hvitt. På fingrene glitrer store ringer. Om denne kvinnen eksisterer det mange myter. En

ettermiddag griper hun mikrofonen og kritiserer metodene rådet bruker når de diskuterer. Språket hennes er sofistikert, formen intellektuell.

Spørsmål: «Er det lov å gifte seg i den hensikt å skille seg?»

Spørsmålet skal utredes av Hamza Al Sharif fra Mekka, men vekker ensidig fordømmelse. Ahmed Jaballah:

– Spørsmålet er hårreisende. Vi må starte svaret med å fordømme slik praksis, og understreke at lovgivningen i det enkelte land er det eneste som kan sikre lov og orden. Rashid Ghannoushi:

– Det er klart at dette er uakseptabelt, og vi må bare komme med en fatwa som sier forbudt!

Fatwa: «Det er ikke lov å gifte seg i den hensikt å skille seg.»

Luregifte

Det er ikke første gang dette spørsmålet kommer, i en eller annen forkledning. Derfor vil rådet komme tilbake med en mer utfyllende uttalelse senere. For å fjerne enhver tvil om at man ikke kan bruke islam til å inngå luregifte av noe slag. Det er flere år siden rådet ga en fatwa som sa nei, man kan ikke gifte seg – hverken hos byfogden eller i moskeen – for å hjelpe noen inn i landet.

– Den aller viktigste fatwaen, sier Aljudai, – er den som gir råd om hva som skal skje med et kristent ektepar, hvis kvinnen konverterer til islam: Hun behøver ikke å skille seg. Hun er fri til å forbli gift med en kristen mann. Sakte, sakte beveger rådet seg inn i det moderne Europa.

Tenketank

Ved enden av bordet sitter en forsker fra Nederland og følger hvert ord som blir sagt. Religionshistoriker P.S. van Koningsveld fra universitetet i Leiden har fulgt rådets møter i flere år.

– Dette er den viktigste tenketanken for muslimer i Europa. Det finnes ingen andre å sammenligne med engang, sier han.

– Rådet skaper en intellektuell arv for muslimske europeere, som i lengden vil bli av enorm innflytelse. Men det er ikke

en lett oppgave å overføre dette til gras-rotnivå. Det vil ta tid, og de vil møte mye motstand, sier van Koningsveld.

– Er Qaradawi en farlig mann?

– Omtrent så farlig som paven. En mann som samler så mange tilhengere, vil alltid møte argumenter som at han er farlig. Men han er motstander av ideen om Europa som en annen del av verden, og sier at det finnes bare én verden. Ingen «fredens hus» eller «krigens hus». Fra den siden kan ingen reise noen innvendinger mot ham. Men han er også en streng opposent mot den israelske kurs.

Besværlig nymåne

– Hver gang vi diskuterer denne saken, høres det ut som om det er nymånen vi tilber. Folk ler av oss! Stormuftien av Sarajevo er både varm og irritert. Han setter det røde og hvite hodeplagget ved siden av seg på bordet.

Rådet skal ta en viktig avgjørelse, og stemningen er spent. De har diskutert i timer og dager. De har forsket i måneder og år. Det handler om nymånen og ramadan. Et av kriteriene for at fastemånen begynner og slutter, er at en troverdig person har sett nymånen med det blotte øye. Men skyer, og mangelen på vitenskapelig tilnærming, skaper problemer. Hvis månesigden er skjult bak skyer, bryter kaoset ut, hvert år. Har fasten begynt, eller har den ikke? Har noen sett månen? Og en måned senere: Er fasten over? Eller ikke? Rett som det er, rapporterer noen at de har sett månen før det faktisk er mulig. Kaoset forplanter seg til skoler og arbeidsplasser, fordi ingen vet når de skal be seg fri for å feire.

Fatwarådet vil ha slutt på den årlige forvirringen. De vil avgi en fatwa. Naturligvis vet alle medlemmene i fatwarådet at nymånen kan kalkuleres med vitenskapelige metoder, og at ramadan kan fastsettes for mange år fremover. Men islams skrifter og tradisjoner hinder dem i å annonsere tidene. Og en fatwa har ingen hensikt om den ikke forstås og følges. Derfor må rådet gå varsomt frem.

Det er fjerde dag, og norske Mehboob ur-Rehman har tatt av seg persianerhatten og trukket det ene benet opp i stolen. Så tar han ordet, for første og siste gang. Han ber om at rådet må finne en løsning

i nymånesaken, for ingen andre kan forene dem. Vitenskapens seier. Et døgn senere er de fleste fatwaene avgitt. Det er lørdag kveld, og rådet pusser og filer på sin avsluttende rapport. Hver stavelse vurderes. Klokken går mot ni. Endelig er siste finpuss ferdig. Men Qaradawi får det plutselig forferdelig travelt, for han er ventet i en mottagelse hos den egyptiske ambasadøren. Derfor leser Abdullah Aljudai den avsluttende rapporten for rådets samling i rasende fart: Det er ikke noen strid mellom det å være muslim og å være borger av et ikke-muslimsk land, uansett om man er etnisk eller ny borger.

Det er en selvfølge at muslimer skal være de første som vil forsvare sitt land om det blir angrepet av andre. Men de må ikke delta i urettferdig angrep mot andre land. Og om nymånen og fasten:

Fatwa: «Rådet ber alle instanser om å re-spektere vitenskapelige beregninger, og nekte alle vitneutsagn om at månen er blitt sett før dette vitenskapelig er mulig. Ut fra dette, skal rådet utgi en årlig kalender.» Bare ved behov. Søndag morgen er sjeikene matte, og frokosten starter sent.

Snart skal fatwarådets nettsted oppdateres med rapporter og fatwaer fra møtet, og en vitenskapelig journal skal trykkes. Men bare den som leser arabisk, får direkte kjennskap til de fullstendige tekstene. På rådets nettsted er den engelske linken nesten alltid død. Og i den vitenskapelige journalen gir den franske og engelske teksten bare et sammendrag. Derfor sørger noen av sjeikene for aktiv, muntlig beskjed til menighetslemmene. Vel hjemme, vil britiske Abdullah Aljudai benytte første fredagsbønn i Leeds Central Mosque til å fortelle folk om fatwaene og diskusjonene.

Men i Islamic Cultural Center i Oslo, moskeen til norske Mehboob ur-Rehman, er det ikke noen særlig interesse for hva som skjer i Det europeiske fatwarådet. Ur-Rehman har ingen planer om å informere heller. Men om noen spør, skal de få svar. Han bruker fatwaene når det er behov for dem.

Alle gjengivelser av debatten på møtene er oversatt fortløpende fra arabisk ved hjelp av A-magasinet egen tolk. Fatwaene og konklusjonen fra årets møte er oversatt til norsk fra muntlig arabisk, og gjengitt i forenklet og forkortet form.

Takk for et hyggelig opphold

Tekst: Allen Spears

Gregg og jeg kom oss trygt hjem. Vi syntes det var leit å reise fra gjestfriheten deres, men var ivrige på å komme hjem og få dele med oss til ledelsen av de mange likheter som eksisterer mellom våre to foreninger.

Vi hadde et hyggelig opphold i deres land. Vi kom med forventninger om å bli møtt med høflighet og profesjonalitet. Det vi fant var vennlige folk som ble gode kamerater. Vi satte pris på den tiden dere tilbrakte sammen med oss, ikke bare på dagtid men også på kvelden. Det gav oss mulighet til å forklare hverandres tanker og standpunkt for derved bedre å forstå hverandre. Vi satte også pris på de spørsmål vi fikk, og de diskusjonene vi hadde, med delegatene til Landsråd. De betydde mye for oss å bli tatt med i diskusjonene.

Vi takker dere for at vi fikk lov til å delta på deres forening sine møter. Vi fant at i likhet med oss har dere også muligheten til å diskutere innad i foreningen rundt viktige saker. Hvert medlem hadde muligheten til å komme med sitt syn, og

ble behandlet med respekt selv om ikke alle var enige i standpunktet. Vi har i vår forening ikke felles medlemsmøter, men vi har årlige nasjonale møter med delegater fra alle geografiske avdelinger. (Blir som vårt Landsråd. red. anm.)

Vi satte også pris på besøket vi hadde på HBU, der vi ble overrasket over å høre at montørene er på regelmessige etterutdanningskurs gjennom hele karrieren. Og etter å ha pratet med de ansatte på senteret fant vi flere likheter enn ulikheter i utdanningene våre. Den største forskjellen er nok at dere setter opp en hel heis til fagprøven og har feilsøking på denne.

Begge våre foreninger ser nødvendigheten av å være politisk aktive. Vi har årlige møter i sammen med andre fagforeninger innen bygning der vi inviterer politikere til å prate, og har så møter med disse for å fortelle dem hva vi har på hjertet.

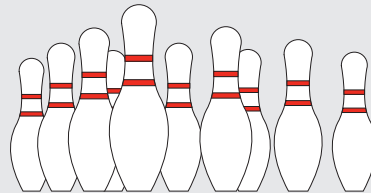
Takk igjen for Deres gjestfrihet. Vi ser fram imot å fortsette samarbeidet med

dere i forbindelse med våre felles mål; sikkerhet, jobbsikkerhet og solidaritet.

Oversatt av Geir Løkke

Bowling

**og sosialt samvær for
HMF-pensjonister
hver mandag
kl. 11.00**

**på Veitvetsenteret i Oslo
Spørsmål?
Kontakt Jan, tlf: 64 93 24 81**

IUEC-representantenes besøk 23. til 28. mars 2007

Dag Thoresen og Geir Løkke

Forbrødring

Gjestene Gregg Rogers og Allen Spears ankom Gardermoen klokka 09.00 der de blei mottatt av Dag Thoresen. Etter ankomst i Oslo tok Dag gjestene med på en liten tur til kontoret for kjapp omvisning. Der arrangerte Per Arne Salo et besøk på paternosterheisen, som er i samme bygning som foreninga, sammen med Terje Dahlen som har servicen der. Etterpå bar det til et nyanlegg Petter'n hadde i Gamlebyen. Der blei det en rask tur på stoltaket for å prate litt fag. Gregg og Allan fortalte at det ikke brukes plastkanaler, men stålrør og stålskanaler. Dessuten gjør de mye av jobben med innfesting av dørlåser og maskin på nytt fordi de ikke vil miste jobben sin til prefabrikking, som er lavere betalt (en form for sosial dumping). Vi prata litt om sikkerhet og rutiner rundt omramming og lignende. Deretter gikk turen til kantina ved foreningskontoret til lunsj før retur til hotellet. Etter et par timer på øyet blei Geir Løkke med en tur ut for å vise dem ærverdige Justisen og for å prøve det lokale brygget. Dette medførte mange spennende diskusjoner som la grunnlag for resten av besøket. Vi prøvde å svare

på spørsmål om vår egen forening etter beste evne, og diskuterte deres forening. Etter hvert som kvelden skred fram flyttet vi oss over til Two Dogs som jo har organiserte ansatte!

På lørdag morgen møttes vi på foreningskontoret for å gå grundigere inn i sammenligninger mellom utdannings-systemene i våre to land. Dette hadde vi jo diskutert endel dagen før om, men nå hadde vi mer papir for hånden. Vi prøvde å få bedre tak på ulikheter og likheter mellom våre lærlingordninger. Opplæringa i USA er basert på *National Elevator Industri Education Program* - NEIEP, som er bransjens utdanningsprogram. Det ligner på det de eldre av oss kjenner igjen som den gamle lærlingordninga med lærlingskole og læreplass etter grunnskole.

I USA er det 12 år grunnskole. Etter denne kan man søke om å bli tatt opp som lærling i Heisfaget. Dette gjøres gjennom henvendelse til administrasjonen for lærlingordninga. De gjennomfører da en tredelt test; skriftlig språktest for å sjekke om du kan forstå

bøkene, en mattetest og en praktisk-teoretisk test som *«hvis tannhjul A roterer mot høyre og er forbundet med kjede til tannhjul B, hvilken vei roterer dette (med illustrasjoner)»*.

Dersom en består disse prøvene blir en satt opp på lista over de som er godkjent for å bli lærling. Dersom en bedrift skal ta inn lærling, henvender de seg til lærlingprogrammets administrator og får tildelt en lærling.

Lærlingene må gå på lærlingskole, 36 uker i året, 1 kveld å 4 timer. Der undervises det i ulike temaer, hvor fagforeningshistorie er en av dem det første året. Temaene er samla i hefter og etter hvert hefte er det en eksamen. Dersom man ikke består årets hovedeksamen må man gå opp på nytt. Etter de fire årene læretida varer har man en avsluttende eksamen, og dersom man ikke består denne må man fortsette i læra. Det finnes eldre hjelpere som stryker år etter år...

NEIEP-opplæringa er både klasserom- og nettbasert. Den inneholder mye av det samme som vår opplæring, men det er mer en blanding av elektrisk teori

og heisteori samtidig. Det er ikke så aktuelt for oss å finregne på fagopp-læringa deres nå fordi det ikke er så brennaktuelt å vurdere godkjenning av Heissertifikat fra IUEC medlemmer. Men vi kan gjøre det hvis det trengs.

Allen Spears

JOB I STATENE?

Siden det har vært en del snakk om å søke jobb i statene blei dette tatt opp med gjestene. Vi prata mye rundt dette fredags kveld, og repeterte det på møtet lørdag. Det blei ikke gjort noen avtaler, men vi har prata åpent om forslag til løsninger dersom det er politisk vilje og ønske om å gå videre med disse sakene i HMF og IUEC

Det er ikke noe logisk problem for gjestene at norske organiserte montører søker på jobber i Statene. Men det er et par forbehold;

1. Man søker ikke jobb hos firmaet. Man tar kontakt med IUECs lokalavdeling og den lokale forretningsfører. Han noterer deg opp på lista, du skriver en avtale med foreninga, og dersom alt er i orden kan han videreformidle deg til det firmaet som trenger folk.
2. Vårt fagbrev er ikke formelt godkjent (enda). Det kan hende at NEIEP kan godkjenne fagbrevet vårt etter en nærmere gjennomgang, og da kan de gi en godkjenning som kan brukes av norske søkere.
3. Det er ingen interesse for å la oss jobbe billigere enn dem. Det betyr at vi må få firmaet til å innbetale den samme summen penger som for IUEC medlemmer. Dette utgjør ca 70 – 80 kroner i timen til sjukeforsikring og helseforsikring. Denne summen må vi gjøre en sentral avtale med IUEC om. Deler av det må brukes til å dekke OTP, hvis vi klarer å lage en avtale med HLF om å be-

tale for en OTP når man «Hospiterer» i utlandet. Dessuten må i hvert fall forsikringsdelen av kontingenten i Norge dekkes. Resten må vi bli enige med IUEC om. Kanskje noe brukes til NEIEP og HBU for å bidra til gjensidig kontakt og godkjenning?

4. Ingen av oss kjenner reglene for å få midlertidig arbeidstillatelse i Statene, og om den forutsetter søknad fra et firma.

Gregg Rogers

MØTE MED TILLITSVALGTE

Dag Thoresen, Geir Løkke, David Andersen, Bård Navrud

Etter en litt uformell innledning på dagen gikk vi over til et litt mer formelt møte om foreningene. Vi hadde en gjennomgang av foreningene, forbundene og landsorganisasjonene i landene våre. Vi forklarte også litt om avtaleinngåelsene vi har til forskjell fra dem over dammen.

I IUEC har de nasjonale avtaler som forhandles fram hvert femte år. Dette gjøres mellom IUEC og tre forhandlingsgrupper som representerer; de store firmaene, Thyssen og de små firmaene. Disse avtalene blir justert i hver lokalavdeling av IUEC, som er et geografisk område. Det er hvilken lokalavdeling du jobber i som bestemmer lønna, og ikke hvilket firma. Det er ofte levekostnadene som bestemmer om du har f.eks 30 eller 40 dollar. En lokalavdeling kan ha mellom 200 og 2000 medlemmer, og kan strekke seg over ganske store områder geografisk. Det betyr at de også har egne reisegodtgjørelser i lokalavdelingene.

Med sine 25.000 medlemmer er IUEC en noe større fagforening enn vår, og de har nær 95 % organisering, litt varierende med landsdel. Men de er ganske

like oss i tankegang i forhold til sikkerhet og lovregulering av heisbransjen. Gregg Rogers drar hele tiden rundt for å få hver delstat til å innføre lovregulering av heisbransjen, det er nemlig ingen nasjonale lover om dette. Noen stater har offentlig regelverk som ligner på vår gamle Konglige Resolusjon; man må være godkjent som heismontør av noen stater (bl.a. California) for å kunne jobbe med heis. Gregg og Allan kunne også fortelle at man i Nord-Amerika må være heismontør for å jobbe på rulletrapper. De uttrykte forundring over at det ikke var tilfelle her.

Samarbeidsavtale mellom IUEC og HMF

Et av ønskene fra IUEC sin side var å diskutere mer konkret om en mulig samarbeidsavtale mellom våre to foreninger fordi vi er så like, og dermed kan være et globalt nett verk for heismontørers fagforeninger. Vi diskuterte noen av våre synspunkter, fikk fram noen arbeidsnotater fra gjestene og fikk det hele ned i et håndterlig format som vi lovte å ta opp med ledelsene i våre fagforeninger. Stikkord er web-side med informasjonsflyt bygd på fagbevegelsens prinsipper, respekt for lokale avtaler og foreningers suverenitet.

Etter å ha laga utkastet ferdig gikk vi til Asylet for å treffe andre tillitsvalgte og styret, til en uformell middag. Det virka som mange hadde mye å prate med gjestene om, og det blei mange innspill til gjestene fra tillitsvalgte. I tillegg var det jo fint å treffe flere medlemmer fra landsrådet uformelt.

Søndag og mandag gikk med til Landsråd og Årsmøtet, og fulgte rammene for disse møtene. Etter årsmøtet var det tilbake til Hotell Spektrum igjen, til en oppsummering av årsmøtet. Gjestene syns det var kjempeinteressant og spennende å se hvordan møtene hadde fungert, og mente vel at det var riktig å sammenligne det med møter i de lokale avdelingene der folk kjente hverandre og der man fikk litt temperatur. De misforsto Refsnes og Stavangeravdelinga som måtte dra tidlig for å rekke et fly, og trodde det var en politisk protest, for det er vanlig hos dem. Misforståelsen ble oppklart.

Kveldshygge etter Landsrådets første dag

Tirsdag var det besøk på HBU. Det skulle i utgangspunktet være et times besøk med etterfølgende lunsj. Men både vertskapet av lærere på HBU og gjestene syns det var så vellykka at besøket varte til de ansatte på HBU måtte hjem. Besøket ga gjestene et veldig positivt bilde av opplæringa vår, og vi fikk mye informasjon som evt. kan vurderes dersom det trengs for å gi fradrag for NEIEP-fagbrev. Det blei vel enighet om at i hvert fall norske EI-forskrifter må læres. Et av temaene som kom tilbake for neste gang er en sak som vi må vurdere i HMF; skal vi lage en «minifagprøve» for å godkjenne utenlandske montører for å jobbe på anlegg i f.eks 6 måneder? Dette må da være en god nok prøve til anlegg, men trenger kanskje ikke inneholde alle forskrifter. Da er det vi som holder i trådene og gir godkjenning for utenlandske montører. Det er uansett vanskelig å sjekke hva andre montører har lært, og firmaene vil prøve å hente inn montører uansett... Instruktørene på HBU mente vel det er mulig å finne ut nok om utdanninga til montørene i IUEC (NEIEP-utdanninga) til å vurdere denne. Men det er få andre land vi kjenner så godt som dette.

Et annet tema som kom opp var om evt. opplæringscenteret skulle kjøre teknisk engelsk kurs for interesserte som vil ut og jobbe, evt. også tysk. Tegningsforståelse er en ting, men å kunne prate jobb er noe annet; verktøynavn og lignende Dette bør vi også diskutere

i foreninga, dersom vi skal ha noe med «arbeiderutveksling» å gjøre. Etter gjennomført besøk blei dagens guide, Tone Beate Windingstad, plukka opp. Etter omvisning i Holmenkollen i knallsol, Vigelandsparken og slottet med vaktskifte, var det middag og oppsummering ved Stortinget, etterfulgt av nok en seanse på Two Dogs.

Onsdag var avreisedag, kjøring til Gardermoen.

Dag fulgte Allan og Gregg avgårde, og de brukte anledningen til å oppsummere litt, og kom vel fram til at det vi hadde kommet lengst med var utdanningssammenligning og utvekslingsprat. Dessuten mente Allan og Gregg at vi har mye felles som bør være grunnlag for å bygge opp samarbeid om nettverk basert på felles forståelse av sikkerhet, fagforeningshistorie, fagforståelse, ønsket om å hindre sosial dumping samt øke samarbeidet og informasjonsutveksling.

De siste minuttene før flyet gikk blei brukt til å oversette trekkene vi har på timesedlene, for å forklare hva vi betaler til forening, forbund, klubb og diverse.

Oppsummering

Vi har fått mye kunnskap og mange utfordringer som vi i HMF må ta stilling til. Noen banker litt mer på døra enn andre. Trolig er et nettverk som sikrer at vi og IUEC kan utveksle informasjon og evt. fagfolk være et bra grunnlag

for å få med f.eks. dansker og svensker seinere. Det blir mulig å forhøre seg litt om det på høstens møte i Nordisk heiskonferanse. Men det er logisk at våre to foreninger som er så like kan prøve å få dette på skinner før vi inviterer nye inn. Da blir det våre ideer som kan prege nettverket, og det er tyngde i de 25.000 medlemmene i IUEC.

Schindler

På grunn av økende oppdragsmengde søker vi etter heismontører i følgende avdelinger:

Oslo

Nærmere opplysninger:
Trond Simonsen, mob.979 67 726
trond.simonsen@schindler.com

Gjøvik, Haugesund, Ålesund og Trondheim

Nærmere opplysninger:
Harald Johnsen, mob. 909 33 757
harald.johnsen@no.schindler.com

**Tilsetting snarest mulig.
Søkere må ha bestått
fagprøven som heismontør**

**Skriftlig søknad sendes pr. post
eller e-post til personalavdelingen.
harald.johnsen@no.schindler.com**

Ett år på havet

Tekst: Tor Erik Lundberg

Heismontør Øyvind Larsen fra Fredrikstad har bestemt seg for å gjøre noe utenom det vanlige. For noen blir bare ikke Oslofjorden stor nok. Full av eventyrlyst pakker han og kona, Heidi Rian, sekken og setter seil mot Karibien. Øyvind har fått innvilget ett års permisjon fra Reber Schindler Heis, og i midten av juni bærer det av sted i parets 37 fot store seilbåt.

Nye utfordringer.

Etter å ha jobbet i 30 år syntes Øyvind at det var på tide med et avbrekk i hverdagen. Eventyrlysten og inspirert av andre i seilmiljøet, begynte de å planlegge seilruten. Planen var opprinnelig å seile i Middelhavet et år. Men etter et møte med Jarle Andøy, fra «Berserk» (Alex Rosen og gutta) i Stavern i fjor sommer hvor han oppfordret dem til å komme seg litt lengre vekk, forandret de planene. «Når vi først skal på tur så får man krysse Atlanteren» tenkte de, og trådte til.

Før Øyvind kjøpte egen seilbåt hadde han en del erfaring fra regatta-seiling i Fredrikstad. Han har også seilt bl.a. Færderseilasen og Hovdan-Skagen. I sine yngre dager seilte Øyvind endel

Oslo-jolle og seilbrett, noe som han sier ga han forståelse for hvordan vinden oppfører seg. Kona, Heidi, har krysset Nordsjøen to ganger. Og i 2000 deltok de begge på en etappe fra Madeira til Kanariøyene sammen med noen venner. Dette var bryllupsreise på forskudd. De giftet seg på Kanariøyene. Det var først når Øyvind ble skipper på egen skute i 2003, at han fikk ordentlig seilerfaring. Sammen har de tilbrakt sommerene nedover svenskekysten og norskekysten. Skagen, Mandal, Bergen er noen av stedene de har vært.

«Jeg regner med at vi kan en hel del når vi er kommet hjem igjen», sier Øyvind så kjekt. Siden Øyvind har båtførerprøven og VHF sertifikat så er det han som er skipperen ombord, i hvert fall på papiret.

Marelia

Akkurat nå ligger båten, med navnet «Marelia» på land. Øyvind utstyrt henne med bl.a. nytt utstyr som radar, ny kartplotter, nye seil, mastetrinn, nye batterier, vindgenerator, vindror og radiomottaker som tar i mot meldinger via pc'n. I tillegg så har de gått til innkjøp av satellitt-telefon, nødpeilesender, redningsflåte, medisinsk utstyr, kart og havnebeskrivelser. «Man kan få

alt av sikkerhetsutstyr, men et sted må man sette en grense», sier Øyvind som snart håper på å få vann under kjølen.

En del av forberedelsene til turen har vært å snakke med andre som har vært på langtur, og dra nytte av deres erfaringer. Ellers har det vært mye å hente av å lese på internett om flere erfaringer og synspunkter.

Øyvind og Heidi

Mye å tenke på

Huset er leid ut, motorsykkelen er solgt, og forhåpentligvis også snart bilene. Siden de skal på amerikansk jord, så har de vært på den amerikanske ambassaden i Oslo og søkt om visum, noe som tydeligvis ikke var av den enkleste oppgaven. Sprøyter er også satt, så nå skal de være motstandsdyktige mot det meste. Utvida forsikringer for båt når man beveger seg utenfor EU eller mer enn 200 nautiske mil fra land og utvidet reiseforsikring er ordnet.

Reiseruten

Reiseruten er i grove trekk spikret. «Marelia» seiler fra Fredrikstad ca 15. juni. Da går ferden til Egersund, eller et annet egnet sted å krysse Nordsjøen over til Skottland. Der tar de Kaledonienkanalen gjennom Skottland og videre nedover de britiske øyer og over til Portugal. Da følger de kysten nedover til Madeira og videre til Kanariøyene. Den 25. november skal de delta i en felles kryssing av Atlanteren sammen med 250 andre båter i regi av ARC-Atlantic Rally for Cruisers. ARC er kåret til verdens største «transocean sailing event». Dette fungerer først og fremst som en sikkerhetsforanstaltning. ARC stiller med full oversikt over hvor de ulike båtene er til enhver tid, og skulle noen av båtene få problemer underveis kommer redningen til unnsetning på kortest mulige tid. Det er enten ved at de sender andre båter eller helikopterredning til unnsetning. De vil motta daglige værmeldinger underveis, og kulingvarlser hvis det dukker opp. I tillegg til dette gjennomføres det ulike kurs for deltagerne mens de ligger til havn på Gran Canaria. Rallyet starter i Las Palmas, og tre uker senere håper Heidi og Øyvind på å være fremme i St. Lucia i Det karibiske hav. Overfarten vil ta ulik tid avhengig av hvor stor båt man har, og hvor stor seilføring en har, og selvsagt hvor mye vind man får. Tidspunktet er ikke tilfeldig hvis en kan noe om vinder på kloden. På denne tiden kommer passat vindene fra sørlige halvkule og blåser opp langs Afrika kysten og svinger over Atlanteren, mot Brasil og Karibien. Det er denne vinden de håper å fange og seile med for å komme seg over Atlanteren. De må derfor ganske langt sydover mot Kapp Verde øyene, en liten spansk øygruppe

utenfor Senegal i Afrika, som tar ca. en uke, før kursen legges rett vestover eller litt nordvestover mot Karibien.

I Karibien skal de nyte vinteren og treke til seg inntrykk, før de i mai måned vender seilene hjemover igjen. Denne gang fra Azorene og veien tilbake via Irland. På flere av etappene har de inviterert med seg venner og familie, så helt ensomme blir de ikke på turen.

Farer underveis

Å krysse verdens hav med seilbåt er ikke helt ufarlig, det byr på noen farer. En av farene de kan møte underveis er dårlig vær, eller verre: ekstremt dårlig vær.

Et annet problem de kan støte på er containere som har falt av lasteskip, som ligger og vaker i overflaten. Disse er svært vanskelig å få øye på, særlig etter mørkets frembrudd. Øyvind kan fortelle om en norsk seilbåt som gikk ned etter å ha truffet en flytende container i disse farvann. Hval er også et problem, det har hendt at båter har kollidert med en sovende hval. Grunnstøting og pirater kan nevnes... «kjeltringer kan du møte på overalt.»

Forventninger til turen

Det å ankomme reisemålet for egen maskin kommer til å gi en annen følelse enn å være «pakketurist». Og veien dit kommer til by på mange inntrykk og opplevelser, tror Øyvind. Vi kommer til å treffe på mange nye folk, og selve naturopplevelsen kommer til å bli stor. Da Øyvind seilte fra Madeira til Kanariøyene i 2001 fikk han en smaksprøve av det som nå venter dem. Det å være midt ut på havet og ikke se land noe sted. Det å stå vakt på dekk når sola går ned og det blir helt mørkt og stille rundt deg, og natten bare blir opplyst av månen. Det å ikke ha kontakt med folk, og bare ha seg selv å stole på. Det gir inntrykk og rom for ettertanke. Øyvind er også veldig spent på hvor mye sjø det kommer til å være. «Man hører mye, men det er jo øye som ser», sier Øyvind.

Han sier at de ikke kommer til å stresse underveis, heller ta det litt med ro og spare båten. Selv om Øyvind akkurat nå virker til å ta det helt med ro, så kan vi alle forestille oss hvilken utfordring

de står ovenfor. En ting jeg vet er at både Øyvind og Heidi har tusen tanker i hodet om dagen.

Vi ønsker Øyvind og Heidi lykke til på turen, og forventer å høre fra dem underveis.

Kort om Øyvind:

Navn: Øyvind Larsen, kaptein om bord på «Marelia»

Alder: 50 år

Far til tre barn

Gift med Heidi Rian, visekaptein ombord på «Marelia»

Bosted: Fredrikstad. Opprinnelig fra Oppsal i Oslo.

Yrke: Heismontør

Øyvind begynte i læra i Kone, Oslo. Arbeidet en stund for Otis i Oslo, før han flyttet til Fredrikstad i 1988. Øyvind begynte da i Reber Schindler i Fredrikstad hvor han har vært ansatt siden.

Han har vært aktiv i klubb og foreningsarbeid i alle år. Han har i tillegg til vervet som leder av HMF Østfold, vært leder av foreninga fra 1984 til 1986.

Teknisk data «Marelia»:

Model: Jeanneau Sun Odessey 37

Overall length: 11,40 m/37'4"

Hull length: 10,95m/35'11"

Length waterline: 9,7 m/12'1"

Overall beam (bredde): 3,7 m/12'1"

Draft deep keel (kjøl): 1,95m/6'4"

Draft shallow keel: 1,45m/4'9"

Weight: 6 100 kg

Cabin: 3

Engine: Yanmar 29 w (40 HP)

Fuel Capacity: 136 l

Water Capacity: 320 l

Mainsail: 29,3 m²

Model: 2002

Hva betyr makt nå?

Tekst: Wedad Naser, prosjektleder
Norsk Folkehjelp, Palestina

Wedad syns det er vanskelig å fatte at palestinerne kjemper seg imellom om makt, mens den virkelige makten til å påvirke palestinernes liv ligger i Israels hender.

Artikkelen er skrevet etter de første urolighetene mellom palestinere i Palestina, altså før de urolighetene vi nå ser i Gaza, men hennes frustrasjoner over situasjonen har nok ikke minsket den siste tida. (red. anm.)

Det er min tur til å skrive om noe jeg føler, opplever, lider under eller simpelthen holder ut. Det første jeg tenker på er den siste runden med kaotiske kamper som brøt ut i Gaza i slutten av januar i år. I begynnelsen var det rett og slett umulig å tro at de to grupperingene som braket sammen var palestinere som slåss mot hverandre. Vi pleide å si til oss selv at borgerkrig bare var et fjernt og utenkelig scenario – noe som aldri kunne skje i Palestina.

Grunnen til dette var at palestinerne i særdeleshet er så fullstendig klar over de katastrofale konsekvensene en borgerkrig fører med seg. Allikevel – uten noen form for forvarsel må vi nå leve med at to brødre slåss med hverandre.

Det var enda vanskeligere å tro på at de to grupperingene sloss for å bedre sin posisjon, slik at den ene fraksjonen skal ende opp som sterkere enn den andre. Hvilken maktposisjon slåss de om? Hvilken fraksjon kommer til å bli bedre ansett etter dette? Det er ikke bare meg som tenker slik. Vi stiller alle de samme spørsmålene. Alle vi som sitter på sidelinjen og bare ser på mens den ene dramatiske hendelsen etter den andre utspiller seg. Vi er overrasket og forskrekket på samme tid.

Til en viss grad kan nok folk som ser det hele fra verden utenfor tror at den ene grupperingen har rett til å kreve en større maktposisjon, kanskje fordi den har ofret mer enn den andre. Men er det verdt å drepe hverandre for å oppnå noe som er falskt og helt uten hold? Virkelig makt ligger i muligheten til å kunne gi folk et verdig liv. Å kunne åpne grensene slik at de kan reise. Åpne produksjonshallene for å gi dem en arbeidsplass. Minske fattigdommen. Hva betyr makt nå midt i all frustrasjonen, angrepsbølgene og mangel på ressurser? Makten i Palestina sitter hos israelerne. Så hvilken reell makt snakker vi om? Ingen kan forlate Gaza uten tillatelse av israelerne. Ingen kan reise inn i Gaza uten tillatelse fra israelerne. Gaza har to grenseoverganger. Den viktigste er overgangen i Rafah som grenser til Egypt, men den har vært mer eller mindre stengt siden juni etter at en israelsk soldat ble tatt til fange. Israelerne holder den åpen i én dag hver fjortende dag sånn omtrent for å slippe tusenvis av mennesker ut eller inn. Den andre er i Eretz, og den er ikke fullt så «enkel» å komme igjennom fordi det krever masser av forhandlinger og koordinering med israelerne for at palestinere i det hele tatt skal slippe igjennom. Folk som er syke, unge menn og kvinner som ønsker å komme seg til skoler utenfor, besøkende som kom-

mer for å besøke familien og som etterpå skal returnere til sine jobber andre steder, er alle sammen holdt tilbake på denne tynne landstripen, noe som gjør at Gaza føles mindre og mindre for dem som bor her. De vanlige innbyggerne teller én og halv million alene.

Så poenget er at jeg vet ikke hva jeg skal kalle denne «makten» de kjemper om.

Vi var alle sammen svært redde da de siste kampene utspant seg, med skyting, bomber som falt og uskyldige som ble drept – alt sammen på grunn av en eller annen form for illusjon. I følge statistikken så har tallet på mennesker som i den siste tiden søker psykologisk hjelp steget betraktelig. Grunnen er at folk ikke lenger kan forstå de nye interne stridighetene, det nye dilemmaet.

Jeg er uten ord overfor slike handlinger. Inni meg har jeg en dyp overbevisning om at noe nytt har tatt bolig i disse flotte unge mennene og flyttet deres fokus, forandret deres holdninger og måte å tenke på. Det kan være sulten som driver dem. Det kan være fattigdommen eller arbeidsløsheten, men det viktigste å huske på er at disse unge menneskene er god ungdom. Det er det ikke tvil om. Det kan ikke være og har aldri vært annerledes. La oss gå sammen om å endre den situasjonen som provoserte dem i utgangspunktet, normalisere tingens tilstand slik at de også kan bli normale igjen.

Nå kan vi ikke gjøre noe annet enn å be. Vi må be om at Mekka-avtalen fører fram på en måte som forhindrer at blodet flyter blant unge menn. Menn som i utgangspunktet kun ønsker frihet, og muligheten til å nyte den.

Rett fra sjaktebånn

Tekst: Geir Løkke

Nå får det være nok! Det må bli slutt på mobbinga av FrPs velgere! Å framstille FrPs velgere som dumme, harry, egoistiske, fremmedfiendtlige, rasistiske og enkle folk som er lite opptatt av å skape et solidarisk samfunn, er alt for enkelt. Man kan vel være intelligent motstander av fagforeninger og tariffavtaler selv om man er en underbetalt sliter?

Og det er galt å påstå at absolutt alle som er mot skatter og avgifter ikke vil ha et samfunn hvor vi bruker av fellesskapets penger til å gi alle en høyverdig sosial og medisinsk trygghet – et samfunn som kan gi støtte til kultur, ungdomsarbeid og en lik utdanning uansett kjønn, alder, etnisk tilhørighet, klasse, penger eller sosial kapital.

Og er det sånn at man nødvendigvis er enkel bare fordi man ringer inn for å stemme på alternativene «Ja», «Nei» eller «Vet ikke» på TV2s debattprogrammets betimelige spørsmål, som for eksempel «Er det greit at muslimene kommer til Norge for å spreng seg selv og oss i lufta?» og «Ønsker DU at afrikanere skal få lov til å fylle opp dette landet for å voldta, mishandle og

drepe din mor, søster, tante og bestemor?».

Og er det sånn at man er dum selv om man, enten man er organisert eller uorganisert, ikke ønsker at arbeidsgiverne skal ha en likeverdig motstander gjennom arbeidstagerorganisasjoner? Eller ikke ønsker at arbeidsfolk gjennom tariffavtaler skal få lov til å ha noe makt over egne lønns- og arbeidsvilkår?

Og er man virkelig harry selv om man liker å vandre rundt i Strømsund i grilldress med to brett med brusbokser og et par poser med bacon, på jakt etter den ene kiosken de har hørt om som selger røykpakkene 1,50 billigere enn på «Tobbes Tobakk och Porr»

Og hvor står det at man er fremmedfiendtlig selv om man på generelt grunnlag er mot alt som heter utlendinger, og ikke engang klarer å sjeldne mellom innvandrere og fremmedkulturelle som er født og oppvokst her i landet? Eller mørkhudede som har vokst opp her i landet, med norske foreldre?

Og det er vel ikke riktig å kalle folk for rasister selv om de bruker ord som

svarting, degos og pakkis. Det er ikke vondt ment, er jo bare ord! Og de fleste som bruker disse ordene kan som regel fortelle om en svarting, degos og pakkis de kjenner som er grei, veit sin plass og ikke gjør noe galt, så da kan man vel ikke være rasist? Dessuten har svartingene, degosene og pakkisene valgt å flytte hit. Liker de det ikke kan de jo flytte hjem der de kommer fra!

Og vi som bor i dette landet som er ranket som det beste å leve i har vel ikke jobba så hardt og lenge for å klare å bli født i Norge, for at vi skal dele med av vår rikdom gjennom uhjelp til folk som ikke har klart det samme! Det dårlige forarbeidet kan de skylde seg sjøl for!

Nei, skal man ta noen, så er det selv partiet FrP. Men jeg klarer ikke det heller. Jeg er faktisk full av beundring ovenfor et parti som klarer å argumentere for egoisme, rasisme og enkle løsninger på en sånn måte at tusener på tusener av intelligente mennesker som respekterer alle mennesker uansett fra hvor de kommer, og som foretrekker aviser med mer tekst enn bilder, stemmer på dem. Imponerende!

I samarbeid med AOF

40-timers Grunnopplæring i arbeidsmiljø

for Elektroinstallasjon, Energiverk, IKT og Telebransjen

- ✓ verneombud og tillitsvalgte
- ✓ hovedverneombud
- ✓ medlemmer av arbeidsmiljøutvalg
- ✓ verneledere
- ✓ linjeledere
- ✓ ledelsen

Sørmarka Kurs og Konferansesenter

3 -4-5 september og 20 -21.september 2007

Godkjente veiledere, godkjent kurs

Kurset er godkjent av partene som obligatorisk kurs. Dette betyr at veiledere, innhold og metoder tilfredsstiller Arbeidsmiljølovens § 6-5, Forskrift Verneorganisasjon § 29 og Forskrift 321 §11 pkt. 4. Vi viser til tilleggsavtale III, Hovedavtalen LO og NHO. Avtale om opplæring i virksomhetene for verneombud og medlemmer i arbeidsmiljøutvalg (AMU).

40-timers kurs er obligatorisk for verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg. I tillegg anbefales det for andre som innehar ansvarsfulle stillinger i bedriften. Arbeidsmiljøloven § 3-5 krever at ledere også har opplæring i helse-, miljø- og sikkerhetsforhold.

Kontaktperson:

Henry Eriksen 23 12 53 01/90 65 44 58
Erik Bråten 23 36 40 40/91 66 55 60

Besøk hos Arbeidstilsynet i København heiskontroll i Danmark

Tekst: Tor Sundby, medlem av
Kontrollrådet for heis

Med bakgrunn i at det råder en viss usikkerhet om hvorvidt periodisk sikkerhetskontroll er en nasjonal oppgave eller om EUs lovverket krever konkurranseutsetting, besøkte styret i NHK det danske arbeidstilsynet i København.

På dette møtet var det danske arbeidstilsynet helt klar på at periodisk sikkerhetskontroll er en nasjonal oppgave og at det er ikke noe i EU lovgivningen som krever konkurranseutsetting av denne kontrollen. De bekrefter altså både det Oslo tingrett har sagt, og departementets svar til ESA som svar på klage fra Finn Strøm.

Litt om dagens kontroll:

- Dansk arbeidstilsyn foretar i dag all periodisk sikkerhetskontroll på Danmarks ca. 35.000 heiser, også på oljeinstallasjonene.
- Bemanningen er på rundt 30 personer.
- Kontrollhyppighet er som i Norge; hvert 2. år.

- Kontrolløren har alltid med seg en montør fra servicefirmaet.
- Pris på periodisk kontroll ligger i dag på norsk nivå.

Den danske regjeringen har ikke noe plan på hvordan overgangen til privatisering skal foregå, verken når det gjelder faglige krav til kontrollbedriftene eller hvordan et sentralt heisregister skal føres. Privatiseringen skal tydelig gjennomføres uansett. Kanskje burde de lytte til Høyres Erna Solberg som har forstått at privatisering av et så lite marked som heis ikke har noe for seg?

Nye heiser:

Som i Norge er dette underlagt EUs regelverk og konkurranseutsatt. Prisenivået som de danske kontrollorganer (TKO) er som i Norge.

Diverse:

Ved ulykker er en pliktig til melde fra til Arbeidstilsyn/politi. Alle bygg over 1 etasje skal ha heis.

Konklusjon:

Periodisk sikkerhetskontroll er en nasjonal oppgave og styres av norske myndigheter, ikke av EØS avtalen. Det danske heismarkedet har mange likhetstrekk til det norske med unntak av geografi. Og det er omtrent like mange heisanlegg.

Når den danske regjeringen har tatt avgjørelse om at periodisk sikkerhetskontroll skal konkurranseutsettes fra 2009, er dette en ren politisk avgjørelse ut i fra regjeringens ideologi om nedbygging av flest mulige av de offentlige tjenester. Om det er fornuftig eller ikke betyr mindre.

Det burde nå være «opplest og vedtatt» at profitt og ideologi går ikke sammen med en forsvarlig kontroll fordi profitten prioriteres fremfor sikkerhet til brukerne, og det gjelder ikke bare for heis.

Ny leder i HLF

Pressemelding fra HLF

Svein H. Kjærnet (54) er med virkning fra 19. april d.å. tilsatt som ny daglig leder i Heisleverandørenes Landsforening – HLF. Foreningen inngår som én av fem i TELFO – Tekniske Entreprenørers Landsforening, som også er tilsluttet NHO.

Kjærnet er utdannet sivilingeniør og har arbeidet i heisbransjen siden 1976. Han kommer fra Schindler Stahl Heiser AS der han har vært administrerende direktør siden 1994. Kjærnet har vært styreleder i HLF de siste seks årene og vært medlem av TELFOs styre siden 2001, hvorav de siste tre årene som nestleder. Han har vært medlem av TELFOs arbeidspolitiske utvalg i flere perioder, samt TELFOs representant i NHOs hovedstyre de siste to årene.

Svein H. Kjærnet med sin brede kompetanse og erfaring vil, i samarbeid med et bredt sammensatt kompetansesenter i TELFO på 50 personer,

arbeide for å videreutvikle HLF som en slagkraftig og selvstendig bransjeorganisasjon innenfor TELFO.

Brannheiser

Tekst: Tor Sundby, medlem av
Kontrollrådet for heis

Universell utforming betyr å gi alle adgang i bygninger, men det setter dermed også krav til å kunne evakuere bygget. Skulle det oppstå en brann, er det mange som krever assistanse, som for eksempel funksjonshemmete. Alarmsystemer og instruksjoner må være tydelige, og rømningsveier må være logiske og psykologisk riktige. En må også ha et sted hvor personer skal kunne oppholde seg til assistanse kommer. Dette aktualiserer kravet til brannheiser i bygninger hvor det stilles krav til det. Det vil si at hvis bygget ikke kan dokumentere at de har andre systemer for evakuering ved brann, skal de ha brannheis som er regulert etter Standardene NS-EN-81-72 og 73. Her stilles det ikke bare krav til selve heisen, men også til det bygningsmessige rundt heisen. I Norge er det kun noen få heiser som tilfredsstiller Standarden; ingen i Oslo, Bergen, Trondheim eller Stavanger.

Brannheiser

Vi ser ofte at heiser blir merket med

Brannheis, selv om heisen ikke tilfredsstiller standarden. Slik merking bør etter min mening snarest fjernes da det kan forlede redningspersonell til å tro at dette er en «ekte» brannheis. Begrepet vi bruker i Norge er misvisende, da det kan oppfattes som at det er en heis som kan brukes ved brann. Det er derimot en heis som er spesielt utført for å kunne opereres inne i et brannsikkert område i bygningen. Den engelske betegnelsen «fire fighter lift» er en bedre betegnelse da den klargjør at det er en heis som skal kunne benyttes av brannvesenet under spesielle betingelser. Etter norsk forskrift skal den altså kun være et hjelpemiddel for brannvesen for å transportere materiell under selve brannbekjempelsen.

Evakueringsheis:

Dette er et nytt begrep i Norge og er en heis som kan benyttes til å evakuere personer som befinner seg i en bygning som kommer i brann. Spesielt gjelder dette personer som er bevegelsehemmet. Heisen skal altså være en del av bygningens rømningsveier og evakueringsplan. Heisen skal altså benyt-

tes så lenge dette er sikkerhetsmessig forsvarlig og da i en fase før brannvesen ankommer bygningen. I UK har det vært definert krav til slike heiser i mange år, mens man i norsk forskrift ikke har adgang til å benytte heis for evakuering eller rømning. Evakuering er en aktivitet som må påbegynnes omgående etter brannvarsling.

Brannvesenets rolle er først og fremst å bekjempe eller hindre spredning av brannen. Redning av personer er en funksjon som brannvesenet har når personer ikke selv kan evakuere.

Det stilles nå spørsmål om det er nødvendig å stenge alle heisene i et bygg når det brenner, eller om en heller bør kunne bruke heiser i de deler av bygget som ikke brenner til evakueringsarbeid?

Ellers er det et paradoks at de fleste omkommer i brann i sin egen leilighet, altså vil mange si at det ikke er et bygningsproblem? Dessuten har middelaldrende menn størst risiko for å omkomme i brann. (Røyking og alkoholpåvirkning). Så da er kanskje på tide å stumpe røyken?

OTIS er verdens største og teknologisk ledende leverandør av heiser og rulletrapper - representert i over 200 land.

OTIS

Vi søker fagutdannede heismontører i Oslo, Vestfold og resten av landet. Våre maskinromløse heiser Gen2 er svært godt mottatt i markedet og Otis ekspanderer i alle områder. Ønsker du en interessant og utfordrende stilling i OTIS, inviterer vi til en uformell samtale om karrieremuligheter hos verdens ledende heisleverandør.

Spørsmål vedrørende stillingene, rettes til
Regionalsjef, arild.fladseth@otis.com
Tlf: 22 70 75 20/900 46 499 eller
servicesjef i Oslo, knut-erik.nygaard@otis.com
Tlf: 22 70 75 72/91 64 64 84.

Skriftlig søknad sendes på e-post eller til:
OTIS AS
Boks 6419
Etterstad
0605 Oslo.

Nytt fra Heisbransjens Utdanningscenter (HBU)

Det har vært en travel vår ved Heisbransjens Utdanningscenter, med mange kurs og en del sykdom blant de ansatte og hos innleide instruktører. I tillegg til de ordinære kursene er det gjennomført seksten 1-dags sikkerhetskurs for bransjen rundt omkring i landet.

I februar begynte Kari-Anne Bye Aarup som leder ved HBU igjen, etter å ha jobbet i Norsk Heiskontroll i nesten tre år.

Hjemmesiden vår er nå oppdatert med kursene vi kjører, de ansatte og kontaktinformasjon til Senteret. Adressen er: www.heisutdanning.no

Høstens kurs

Undervisningen ved Senteret starter opp igjen etter sommerferien i uke 34.

Kursene som kjøres for tiden er: Data & heis, Hydraulikk, Mekanikk, Motor, Påbyggende regelverk og Vedlikehold.

Det er travle tider i bransjen, og en del tar seg ikke tid til å komme på kurs. Prøv å bytte internt i firmaet ditt før du tar kontakt med oss. Det er viktig at du sier fra i god tid om du ikke kan komme på kurs slik at andre kan få din plass.

Kursutvikling

Det skal startes opp utvikling av et nytt feilsøkingskurs som tar for seg grunnleggende feilsøkingsteknikk, bruk av måleinstrumenter og skjemateknikk. Vi vil gjerne ha innspill til ideer og praktiske oppgaver til kurset. Om noen har utstyr som er egnet er vi også interessert i det. Vi håper at de forskjellige firmaene kan bidra litt, slik at kurset blir relevant for alle.

Om du kommer opp i interessante faglige situasjoner i jobben, vil vi gjerne ha bilder eller høre noen ord fra deg. Det kan være spesielle feil eller uvante tekniske løsninger. Send heller et bilde for mye enn ingenting. Vi er avhengig av

innspill fra bransjen for å utvikle Senteret videre.

Vi som jobber ved Senteret ønsker også innspill og tilbakemeldinger på kursene vi kjører i dag, og om temaer og kurs vi kanskje burde lage.

PS! Om du jobber i nærheten av Senteret er alle heismontører velkomne til å stikke innom for en prat og en kopp kaffe.

God sommer til alle sammen fra oss som jobber på Senteret!

Kontaktinformasjon HBU:

Telefon: 22 79 35 10

Fax: 22 79 35 19

Epost: post@heisutdanning.no

Hjemmeside: www.heisutdanning.no

«Heismontøren hjelper deg»-spalten

Kjære redaktør

Jeg skriver til deres blad i håp om å få hjelp / innspill. Saken det gjelder er fra en tid tilbake, men jeg har problemer med å legge den bak meg.

Min kone og jeg har vært lykkelig gift (trodde jeg) i 12 år. Men så en dag gjorde jeg en opprivende oppdagelse. Jeg hadde akkurat kjøpt meg en stor flatskjerm og holdt på å utforske alle de spennende funksjonene. I den forbindelse koblet jeg inn mitt videokamera for å se om jeg kunne spille av filmen direkte fra kamera til min nye Ponny LKAB 2000K plasmaskjerm. Jeg satte kamera på «play» og på TV'n spratt det straks opp bildet fra

filmen som sto i – av min kone i vilt ritt på montøren fra Bredbåndspatruken, som hadde vært og installert bredbånd et par måneder tidligere. Kassetten inneholdt en hel time med sengegymnastikk av en særdeles vilter art, og jeg oppdaget fort at filmen ble vist på TV'n i 16:9-format. Siden kameraet er av den gamle typen (8 år) er opptakene gjort i 4:3-formatet. Dette gjør at bildet blir veldig dratt ut i forhold til hvordan det er i virkeligheten. Hva kan jeg gjøre? Bør jeg kjøpe et nytt kamera, eller finnes det muligheter til å fikse problemet? Hilsen Forsmådd

Hei Forsmådd

Dette er det sikkert mange andre som også har opplevd. Når slik oppstår etter så lang tid, er det vel egentlig bare å bytte ut med noe nyere. Når det gjelder kameraet kan du gå inn på format-menyen på TV og velge 4:3-formatet. Det er også mulig at TV'n stiller seg riktig inn hvis du setter den på «Auto».

Lykke til.

Redaktøren

VG 3 Heis – Kunnskapsløft?

Tekst: Dag Thoresen

Nå er tida moden for å skifte ut det gamle videregående kurs 2 heis, med Videregående 3, heismontør. Dette er som vanlig motivert av at noen politikere som skal late som om de lager en bedre skole og er veldig opptatt av kunnskap. Reformen kalles «kunnskapsløftet», men yrkesteoriopplæringa svekkes med over 20 % de to første åra, så det er vel mer et løfte om at man skal få noe kunnskap enn et løfte med mer kunnskap.

Siden i fjor har det blitt jobba med å lage VG 3-heis som dekker praksisen i læretida samt teoriopplæring på kurs-senteret, totalt 2,5 år. I tillegg skal det seinere utarbeides ny fagprøve.

En av utfordringene med det nye Heis-faget er at vi har vært nødt til å kutte ned på antallet delmål i læreplanen. Men det kan hende vi ikke har mista noe, bare samla det mer. For eksempel kan montasje og oppmåling av stol, skiver, føringer og motvekt skrives som ett delmål, eller som flere delmål. Det store problemet har vært at vi blir bedt om å dele opp faget i flere hovedområder. Dette begrunnes egentlig ikke, det er bare sånn at «andre gjør det slik». For eksempel er «Elektriker» delt i tre hovedområder. Men lære-

plangruppa som på slutten besto av Vidar Nordbø og Torkel Drivenes fra HLF og Dag Thoresen fra HMF, mente det var riktig å bare ha ett hovedområde. Vi begrunna dette med behovet for å se sammenhengen mellom det elektriske og mekaniske i forskriftene, og behovet for å sikre bedre montører med kompetanse i både vedlikehold, nymontasje og ombygging. Vi trenger heismontører som kan jobbe i hele landet og som kan utføre alle slags jobber. Det har vært en svakhet med for mye nyanlegg på lærlinger og unge montører så de mister en del av fagkunnskapen. Dette ville vi gjøre noe med gjennom en styrka fagprøve og klare kompetansemål. Dermed vil et kunnskapsløft for vår del være ett hovedområde og en styrka fagprøve. I skrivende stund har vi støtte fra HLF, HMF, Faglig Råd – Elektro og EL&IT-forbundet. Men byråkratene veit tydeligvis bedre, så de har krevd en oppdeling i flere hovedområder fordi de mener det ikke er noen faglig begrunnelse for ett hovedområde. Derfor truer de med å lage to hovedområder uten vår hjelp, på tross av enighet i bransjen og fagmiljøene. Det er tydelig at universitetsutdanning hjelper mer på sjøtilliten enn på sjølinnsikten.

En annen svakhet er ønsket om å kutte ut eksamen i yrkesteorien for lærlinger. Jeg skjønner at lærlingene gjerne vil slippe unna, men hvor er motivasjonen for å lære teorien hvis det ikke blir prøvd?

Vi har en del utfordringer som vi må ta fight på. Og når dette skrives er vi i gang med å prate med den politiske ledelsen i departementet. Dessuten har læreplan-gruppa som består av HMF og HLF laga en ny og bedre forklaring til byråkratene om hvorfor vi mener det er pedagogisk feil å dele opp faget i forhold til opplæringa. Vi veit ikke om de skjønner det, men denne splittinga av faget byråkratene legger opp til legger grunnlaget for en svekking av faget som minner mest om Kristin Clemet sin fagforeningsknu-sing på 90 tallet. Det er tanker innafor Nelfo (elektrikersjefa) om at det burde være lettere å kunne skifte fra fag til fag, og at det derfor må være lettere å sammenligne utdanninga for f.eks. elektriker og heismontør. Er den rødgrønne regjeringa klar for å svekke faget og foreninga? Eller er det nerdenes hevn fra universitetet fordi de ikke fikk leke med oss som blei fagarbeidere? Det vil vise seg; historia skrives mens du leser detta. Kanskje slåss vi for faget?

Electro-Lift AS er et nystartet firma som tar sikte på service, vedlikehold, ombygging og montering av heiser i Oslo og Akershus. Vi holder til på Hasle der vi har kontor, lager og verksted i samme bygg.

Electro-Lift as

Vi er på utkikk etter 2 fagutlærte heismontører for fast ansettelse og kan tilby gode arbeidsforhold og godt miljø

Skriftlig søknad sendes:
Electro-Lift as
Haslevangen 47
0579 Oslo
post@electro-lift.no

Ytterligere informasjon:
tlf. 22 72 05 10
Jan Helge: 482 83 296
Knut: 992 92 753
post@electro-lift.no

En seier for fagbevegelsen?

Tekst: Redaksjonen

EF-domstolens generaladvokat uttalte seg i slutten av mai om Vaxholm og Viking Line-sakene, noe som blir tolket som en seier for fagbevegelsen i kampen mot sosial dumping. Men EF-domstolen har ennå ikke kommet med sin avgjørelse, og det er ingen garanti for at dette blir det endelige utfallet. Det skriver arbeids- og sosialråd Gustav Solvang i denne rapporten.

EF-domstolens generaladvokat kom 23. mai med en uttalelse ang. Vaxholm og Viking Line sakene. Langt på vei sees hans uttalelse på som en seier for fagforeningenes krav om rett til svensk lønn i Sverige for utenlandske tjenesteytere og rett til å iverksette tiltak som blokade eller streik for å sikre dette når målet er å hindre sosial dumping og beskytte arbeidstakere, og videre at prinsippet om fri bevegelse av tjenester og personer ikke må føre til sosial dumping. EF-domstolen har ennå ikke kommet med sin samlede avgjørelse, og selv om generaladvokatens tolkning og uttalelse ofte følges, er det ingen garanti for at dette blir det endelige utfallet fra EF-domstolen.

Bakgrunn:

Vaxholmsaken gjelder det latviske firmaet Laval som i 2004 ble innleid til å bygge en skole i Vaxholm. Det svenske LO-forbundet, Byggnadsarbetarforbundet, la press på Laval til å underskrive en tariffavtale med svenske lønnsvilkår. Laval nektet å gjøre dette og mente at deres latviske arbeidstakere skulle følge latvisk lønn dvs. betydelig lavere lønn enn i Sverige. Svensk fagbevegelse utløste en blokade slik at de latviske arbeidstakerne ikke slapp inn på arbeidsplassen. Det latviske firmaet gikk konkurs, og saken havnet i svensk arbeidsrett. I 2005 ba den svenske arbeidsretten EF-domstolen om svar på to spørsmål ang. tolkningen av EUs regelverk. EF-domstolen ble for det første bedt om å uttale seg om blokaden som hindret det latviske firmaet fra å utføre opp-

draget, er forenlig med EUs bestemmelser om fri bevegelse av personer og forbud mot diskriminering, og for det andre om den svenske såkalte Lex Britannia kan anvendes der slike «kamp-tiltak» tillates brukt for å tvinge fagforeninger i andre land til å inngå tariffavtaler i Sverige, selv om de har en gyldig tariffavtale i sitt hjemland. Sverige har i likhet med Norge, ingen lovfestet minstelønn. Men i motsetning til Norge, har Sverige heller ingen lov om allmenngjøring av tariffavtaler som i praksis kan fungere som bransjevis minstelønn.

Den noe mindre omtalte Viking Line-saken handler om det finske fergeselskapet Viking Line som utflagget skipene sine til Estland for å kunne gi de ansatte fra Estland estiske lønnsvilkår, betydelig lavere enn finsk lønn. Spørsmålet er om finske fagforeninger kan bruke streik, blokade eller andre lignende virkemidler for å forhindre at et selskap flyttes til et annet land i EU med lavere lønnsnivå.

Generaladvokatens uttalelse:

Generaladvokaten anbefaler EF-domstolen å slå fast at streik, blokade og andre virkemidler tillates for å kreve kollektivavtaler hvis formål er å beskytte arbeidstakere og unngå sosial dumping. Men han skriver også at det må være et krav til proporsjonalitet dvs. at virkemidlet må stå i forhold til formålet og at den kollektivavtalen man vil fremforhandle må være vesentlig bedre enn den som gjelder i arbeidstakerens hjemland. Mht. Viking Line-saken sier generaladvokaten at fagforeninger kan ty til streik og andre virkemidler for å søke å hindre at et selskap flyttes til et annet EU-land med lavere lønnsvilkår.

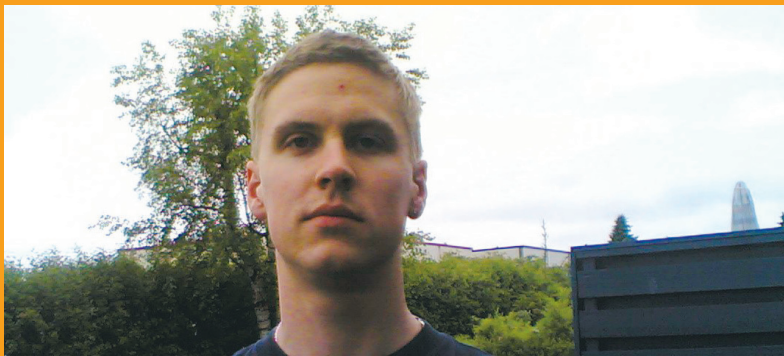
Generaladvokatens uttalelse er på ingen måte bindende, og EF-domstolen står fritt til å komme til en annen kjennelse. Det er imidlertid uvanlig, men fullt juridisk mulig. Etter at EF-domstolen har sagt sitt (sannsynligvis i januar 2008), er det den svenske arbeidsretten som formelt har det siste ordet i Vaxholmsaken når spørsmålet vedr. tolkning av EUs regelverk er klart.

Reaksjoner:

De fleste i Brussel trekker et lettelsens sukk etter denne første uttalelsen. Bare enkelte britiske konservative medlemmer av Europaparlamentet har uttalt seg negativt og mener at dette gir fagforeninger for mye makt til å diktere (for høye) lønns- og arbeidsvilkår som vil hindre konkurranse, vekst og sysselsetting. Den svenske arbeidsministeren har ikke uttalt seg fordi dette foreløpig bare er en ikke-bindende anbefaling, men har som kjent tidligere støttet den svenske fagforeningen. Svensk Næringsliv (tilsvarende NHO) er mer nyansert i sitt syn og fremhever at proporsjonalitetsprinsippet – altså at virkemidlet må stå i forhold til målet – er nytt i svensk arbeidsliv, et prinsipp svensk næringsliv lenge har etterlyst. Saksordfører i EP på utsendingsdirektivet, tyske Elisabeth Schroedter, hilser generaladvokatens uttalelse velkommen og sier at dette innebærer at grensekryssende tjenesteytelse ikke skal føre til en negativ lønns spiral (race to the bottom). Indremarkedskommissær McCreevy som tidligere mente Sveriges kollektivavtalesystem var i strid med EUs bestemmelser om fri bevegelse av arbeidstakere, har senere kraftig modifisert sine uttalelser. Arbeids- og sosialkommissær Spidla har ikke kommentert generaladvokatens uttalelse.

Fra Sevilla, der europeiske fagforeninger var samlet på kongress når uttalelsen kom, meldtes det naturlig nok om stor jubel. Og mange i EU-institusjonene deler nok dette synet – fordi den nordiske modellen har vist seg å være både bærekraftig og produktiv – og det som ville se ut som et angrep på en velfungerende modell neppe ville øke EUs popularitet. En motsatt uttalelse ville ha blitt sett på av mange som et angrep på det «sosiale Europa» – og det i en tid der EU vil fremstå både som en økonomisk sterk enhet, men samtidig med en tydelig sosial profil.

(Kilde: eu-norge.org)

fra **SJAKTA:**

Navn: Jon Aspelund
Klubb: Kone
Bosted: Våler i Østfold
Stilling: Hjelper
Alder: 23 år

Tekst: Tor Erik Lundberg

Da HMF ble stiftet 5. desember 1930 telte de ca 50 medlemmer, i dag 76 år senere kan vi skimte med at foreninga har rundet medlem nummer 800. Det nyvervede medlemmet er 23 år gamle Jon Aspelund fra Våler i Østfold. Han ble ansatt som hjelper i Kone Moss den 19. mars i år.

Hva fikk deg til å søke deg inn i heismontørfaget?

Jeg hadde lyst til å finne på noe nytt, noe som virket spennende. Og det synes jeg så langt.

Kjente du noen som var i faget?

Broren min jobber i Kone på Romerike som arbeidsleder. (Romerike ligger utenfor Oslo, red.)

Hva har du hørt om heismontørfaget før du begynte?

Jeg visste at heismontørene har en sterk fagforening, og at det er en del tunge løft i jobben.

Hvordan trives du?

Jeg trives veldig bra.

Hva har du jobbet med tidligere?

Jeg har jobbet som elektriker i Bravida og i Vestby Elektroservice.

Har du som målsetning å ta fagbrev som heismontør?

Ja, det er meninga det...

Tilrettelegger Kone med opplæring?

Jeg har ansvar for å lese selv. Men

det skal settes opp noen kurs inne på Kone.

Hvor jobber du nå?

På den nye flyplassen på Rygge.

Har dere mange heiser der?

Det blir seks heiser i terminalbygget og to i parkeringshuset. Fire 2 tonn`ere og fire på 1000 kg.

Hva gjør du når du ikke skruer heis?

Da skruer jeg bil, og kjører bil...

Hva skal du gjøre i sommer?

Pusse opp ferdig hjemme, og selvfølgelig kjøre litt bil...

Gycom

Vi kan tilby deg som kunde et bredt sortiment av produkter innen reléteknikk, brytere og strømforsyning fra ledende produsenter.

Gycom Norge AS

Boks 33 Linderud
0517 OSLO

Tel: 22 64 55 25 Faks: 22 64 55 26

Epost: gycom.no@gycom.com

www.gycom.com

Nå finnes følgende leverandører hos Gycom Norge AS!

CHERRY

KUHNKE

tele
Automation Components

Verv i Heismontørenes Fagforening per 25.06.07

Styret

Verv	Periode	Navn	Telefon privat	Mobiltlf	E-post
Leder	06 - 08	Rune Larsen	67 56 1452	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Nestleder	07 - 09	Espen Milli	21 92 13 02	902 07 501	espen.milli@chello.no
Nestleder/studieleder	07 - 09	Per Arne Jensen Salo	22 68 99 47	918 53 408	per.arne.salo@heis.no
Sekretær	07 - 09	Tor Moen	35 53 67 03	909 16 330	tor.moen@heis.no
Kasserer	07 - 09	Michael Berggren		481 00 112	kasserer@heis.no
Lærlingerepresentant	07 - 09	Linn Kamilla Linberg		411 46 143	kamillalinberg@hotmail.com
1. styremedlem	07 - 09	Roar Enerly	22 15 52 78	916 34 682	roar.enerly@heis.no
2. styremedlem	06 - 08	Jan Erik Brurberg Olsen		918 77 131	bergen@heis.no
3. styremedlem	07 - 09	Roar Strand		951 92 117	trondheim@heis.no
4.styremedlem	07 - 09	Vidar Holm	63 879 793	970 62 663	vidar.holm@heis.no
1. vararepresentant	07 - 09	Even Thorstad	63 90 25 38	951 91 570	even.thorstad@heis.no
2. vararepresentant	06 - 08	Thomas Skoglund		922 30 888	tskoglbroadpark.no
3. vararepresentant	07 - 09	Dag Thoresen	69 30 83 44	971 80 520	dag.thoresen@broadpark.no
4. vararepresentant	07 - 09	David R. Andersen		480 06 131	david.andersen@heis.no
5. vararepresentant	07 - 09	Gaute Finstad	72 83 41 75	915 12 935	hms@heis.no

Andre verv

Medl.reg.	–	Kjell Berntzen	22 28 3760	905 51 422	kjell.berntzen@heis.no
Akkordkontrollør	07 - 09	Ole William Pedersen		900 32 478	
HMS-ansvarlig	07 - 09	Gaute Finstad	72 83 41 75	915 12 935	hms@heis.no
Lærlingansvarlig	07 - 09	David R. Andersen		480 06 131	david.andersen@heis.no
Redaktør/nettansvar	07 - 09	Geir Eigil Løkke	22 75 00 85	908 77 082	geir.lokke@heis.no
Sekretær	–	Bjørn Tore Egeberg			bjorn.tore@heis.no

Avdelinger

Bergen	07 - 09	Tore Hansen	56 14 05 67	915 95 397	tore.69@hotmail.com
Drammen	06 - 08	Tommy Hansen		911 14 906	tommy_husaberg@hotmail.com
Hedmark/Oppland	07 - 09	Lasse Aga	62 53 57 70	901 51 334	laga@broadpark.no
Møre og Romsdal	05 - 07	Joar Vadset		992 42 811	jovadset@online.no
Nord-Norge	06 - 08	Jan Wahlgren		951 91 583	jab-wa@online.no
Oslo	06 - 08	Rune Larsen	67 561 452	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Stavanger	05 - 07	Jan Refsnes	51 667 804	918 72 686	janrefsn@online.no
Trondheim	06 - 08	Roar Strand		951 92 117	trondheim@heis.no
Vestfold/Telemark Østfold	07 - 09	Terje Haugen		917 46 885	terje.haugen@c2i.net

Klubber

Otis	Hovedtill.	Roar Strand		951 92 117	roar.strand@heis.no
Otis	Oslo	Morten Sandaas		930 51 340	
Euroheis	Oslo	Frode Stokke	22 29 10 90	975 61 580	eirstokk@online.no
Kone	Norge	Roar Enerly	22 15 52 78	916 34 682	roar.enerly@heis.no
Melbye	Oslo	Terje Amundsen		952 28 775	ter-amu@online.no
Reber Schindler	Hovedtill.	Tor Moen	35 53 67 03	909 16 330	tor.moen@heis.no
Reber Schindler	Oslo	Even Thorstad	63 90 25 38	951 91 570	even.thorstad@heis.no
Stahl	Oslo	Espen Milli	21 92 13 02	902 07 501	espen.milli@chello.no
Stahl	Bergen	Tore Hansen	56 14 05 67	915 95 397	tore.69@hotmail.com
Thyssen	Oslo	Vidar Holm	63 879 793	970 62 663	vidar.holm@heis.no
Ribe	Oslo	Bjørn Gundersen		957 98 987	
HK Service	Bergen	Terje Fjeldstad	56 17 73 14	992 17 513	
Heis-Tek	Oslo	Terje Gundersen		909 47 048	t-gund@online.no
Sanne Spesialheiser	Ålesund	Johan Vasstrand		975 61 900	
Uniheis	Oslo	Morten Refsem		982 30 873	

Avdeling

Avdeling	Adresse	Tlf.kontor	telefaks	E-post
Oslo	Schweigaardsgt 34 f, 0191 Oslo	22 17 45 50	22 17 45 53	heis@heis.no
Bergen	Kalfarv. 71, 5018 Bergen	55 368766	55 36 55 77	bergen@heis.no
Trondheim	Postboks 9254,7424 Trondheim	72 848390	72 84 83 90	trondheim@heis.no
Stavanger	Lagårdsvei 124, 4011 Stavanger	51 840460		janrefsn@online.no
Kone	c/o HMF			koneklubben@heis.no
Thyssen	c/o HMF			tke.klubb@thyssenkrupp.no